

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 254 (8277) ŞƏNBƏ, 16 noyabr 2019-cu il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

"DÜNYA DİNİ LİDERLƏRİNİN II BAKI SAMMİTİ"

Bakı, 14-15 noyabr 2019

"II BAKU SUMMIT OF WORLD RELIGIOUS LEADERS"

Baku, November 14-15, 2019

5 qitə, 70-dən çox ölkə, 500-ə yaxın nümayəndə

Prezident İlham Əliyev Dünya dini liderlərinin II Sammitində bəşəriyyətə sülh və barış mesajları ünvanladı, ksenofobiya, islamofobiyaya qarşı birgə mübarizəyə çağırdı

Əsrələr boyu dini dəyərlərə ən yüksək ehtiramın dövlət səviyyəsində nümayiş etdirildiyi nümunəvi məkan kimi tanınan Azərbaycan bu gün də sivilizasiyalar arasında mənəvi körpü rolunu layiqli şəkildə davam etdirir. Bu, multikultural, tolerant dəyərlərlə çıxış edən Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə müsbət imicinin formalaşdırılmasında əsas faktorlardan biridir.

bütün dinlərin, etnik qrupların nümayəndələri bir aile kimi sülh, mehribanlıq, dostluq, qarşılıqlı anlaşma şəraitində yaşayıblar. Azərbaycan çoxkonfessiyalı, çoxmillətli ölkədir və bu da böyük sərvətdir.

Dövlət başçısı, həmçinin ölkəmizdə uğurlu inkişafın, sabitliyin bərqərar olunması istiqamətində atılmış bütün addımların arxasında dini və milli dözümlülük, tolerantlıq və multikultural dəyərlərin dayandığını vurğuladı: "Dinlərarası dialoqun Azərbaycan qədim tarixi varlığı və müasir Azərbaycan dövləti və ənənələrinə sadıqdır. Biz islam dininə sadıq. Öz dinimizi təbliğ edirik, eyni zamanda, Azərbaycanda bütün dinlərin nümayəndələri sərbəst yaşayırlar, fəaliyyət göstərir, öz dini ayinlərini icra edirlər. Beləliklə, ölkəmizdə çox gözəl ictimai ab-hava vardır".

Cənab İlham Əliyev ali tribunadan dövlətlərə, dini liderlərə bir daha səslənərək son illərdə dünyanın müxtəlif yerlərində ənənəvi dəyərlərə qarşı kampaniya aparıldığını, onların gözden salındığını, bizim üçün yad olan, milli təfəkkürə uyğun olmayan yeni "dəyərlər" in aşılandığını söylədi. Buna görə də dövlətləri, din xadimlərini yetişməkdə olan gənc nəslə bu yad və bəd təsirlərdən qorumağa çağırır: "Hesab edirəm ki, ənənəvi dəyərlərin, ailə dəyərlərinin təbliğ edilməsi hamımızın işi olmalıdır. Yəni də deyirəm, Azərbaycanda bu istiqamətdə aparılan siyasət - həm dövlət, həm dini liderlər tərəfindən aparılan

siyasət, hesab edirəm ki, çox böyük qiymətə layiqdir".

Bu gün Azərbaycan, həmçinin multikulturalizm dəyərlərini təbliğ edən ölkələrdən biridir. Multikulturalizm ölkəmizdə həm həyat tərzi, həm də dövlət siyasətidir. Təsəffüf deyil ki, Azərbaycanda bu istiqamətdə bir çox önəmli addımlar atılıb və bir neçə mötəbər beynəlxalq tədbir keçirilib. Bütün bu tədbirlərin də məqsədi bəllidir - dinlərarası dialoqu möhkəmləndirmək, dini ayrı-seçkiliyə qarşı birgə mübarizə aparmaq, multikultural dəyərləri təbliğ etmək və beləliklə, dünyada gedən müsbət proseslərə töhfə vermək...

Bakıdan səslənən mesajlar lazımı ünvana çatacaq

Bütün bunlar Azərbaycanın dövlət siyasətinin prioritetləridir. Ölkəmizdə dövlət-din münasibətləri yüksək səviyyədə tənzimlənir. Ancaq təəssüflər olsun ki, son illərdə dünyada dini, etnik, məzəhb zəminində bir çox xoşagəlməz hallar, yeni münaqişələr, qarşıdurmalar, müharibələr baş verir. Bəzi hallarda isə psevdodini şüarlar altında cinayətlər törədilir. Elə bu səbəbdən də cənab İlham Əliyev dünyanın hamı siyasət, həm də dini liderlərinin bu istiqamətdə səylərini birleştirməyə çağırır və əmin olduğunu bildirdi ki, bu Zirvə görüşünün çox böyük əhəmiyyəti olacaq.

Ardı 5-ci səh.

Azərbaycan xalqını Şimali Qafqaz xalqları ilə çoxəsrlik dostluq, əməkdaşlıq və qardaşlıq tarixi bağlayır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 15-də Rusiya Federasiyasının Şimali Qafqaz respublikalarından olan bir qrup müsəlman din xadimindən ibarət nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, nümayəndə heyətinin üzvlərini salamlayan Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

"Sizə bir daha xoş gəlmisiniz demək istəyirəm, sizi yenidən görməyimə şadam. Çox

şadam ki, Şimali Qafqaz respublikalarının dini liderləri Azərbaycanda tez-tez qonaq olurlar. Artıq uzun illərdir ki, biz görüşür, söhbət edirik, dinlərarası dialoq, təhsil, Qafqazın dini liderlərinin qarşılıqlı əlaqələri ilə bağlı mühüm məsələləri müzakirə edirik. Hesab edirəm ki, bizim görüşlərimiz və fikir mübadilələri Qafqazda sülhün, təhlükəsizliyin və əməkdaşlığın möhkəmlənməsi üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Ardı 2-ci səh.

Azərbaycana verilən dəyər

Bakıda dünyanın nüfuzlu dini liderlərinin iştirak etdiyi sammitlərin, Mədəniyyətlərarası Dialoq üzrə Dünya Forumunun və bir sıra beynəlxalq humanitar tədbirlərin keçirilməsi ilə Azərbaycan dialoqun, tolerantlığın, xalqlar və dövlətlər arasındakı münasibətlərə qarşılıqlı hörmətin, barışın vacib olduğunu dünyaya bəyan edir. Eyni zamanda sivilizasiyalararası dialoqun intensiv və faydalı xarakter daşmasına fundamental töhfələr verir. Elə noyabrın 14-də Bakıda Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin anadan olmasının 70 illiyi ilə bağlı yubiley tədbirləri çərçivəsində keçirilən Dünya dini liderlərinin II Sammitində səslənən fikirlər də bu məqsədlərə xidmət edirdi.

Dünyanın 5 qitəsindən 70-dən çox dövlətin, 25 ənənəvi din və dini təriqətin lider və təmsilçiləri, həmçinin 10-dək nüfuzlu beynəlxalq təşkilatın 500-ə yaxın yüksək səviyyəli nümayəndəsi, o cümlədən Rusiya Federasiyası subyektlərinin başçıları və dini rəhbərlərinin iştirak etdikləri sammitdə mühüm məsələlər müzakirə olun-

du. İki günlük konfransda "Multikulturalizm, tolerantlıq və dinlərarası həmrəyliyin təşviqində Azərbaycan dövlətinin nümunəvi rolu", "Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin dini rəhbər və ictimai xadim kimi sivilizasiyalararası və dinlərarası əməkdaşlığın inkişafına töhfəsi", "Dini liderlər terrorizm, təcavüzkarlıq, ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizm və xristianofobiya əleyhinə", "Qadın və uşaq haqlarının qorunması, gənclərin maarifləndirilməsində dini liderlərin, dövlət, elm və ictimai xadimlərin birgə fəaliyyətinin əhəmiyyəti" mövzularını ətrafında müzakirələr aparıldı. Sonda isə Bakı Bəyannaməsi qəbul olundu.

Əlbəttə ki, Sammitin ölkəmizdə keçirilməsi, ilk növbədə, Azərbaycana verilən yüksək dəyərdir. Bu, həm də Azərbaycanın dinlərarası dialoqun inkişafında önəmli rol oynadığının təsdiqidir.

Dini və milli dözümlülük, tolerantlıq

Prezident İlham Əliyev də çıxışında bu məsələyə diqqət çəkərək bildirdi ki, əsrlerboyu Azərbaycanda

Ölkəmiz regiondakı əlverişli imkanından səmərəli istifadə edir

Prezident İlham ƏLİYEV: "Bu gün Azərbaycan etibarlı tranzit ölkə kimi öz xidmətlərini göstərir"

Azərbaycan Şərqlə Qərbi, Şimala Cənuba birləşdirən mühüm coğrafi mövqeyə malik ölkədir. Başqa sözlə, bu iki marşrutun əsas qovşaq mərkəzidir. Müstəqillik əldə etdikdən sonra Azərbaycan qədim İpək yolunun bərpasına təşəbbüskar ölkə kimi çıxış etdi. Məqsəd bu coğrafi imkanın istifadə edərək dünyanın ən işlək tranzit marşrutlarından birinin Azərbaycanın keçməsinə nail olmaq idi.

Prezident İlham Əliyev noyabrın 13-də "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Cavid Qurbanovun qəbul edərkən ölkədə həyata keçirilən infrastruktur layihələrinin beynəlxalq əhəmiyyət daşıdığını bir daha vurğuladı.

Ardı 5-ci səh.

İndi "Şahdəniz" qazının yolu Avropayadır

Yataqdan hasilat getdikcə artır

"Cənub qaz dəhlizi" Azərbaycanın təşəbbüsü və liderliyi ilə gerçəkləşən nəhəng layihədir. Bunu təsdiq edən həm də layihənin Məşvərət Şurasının indiyədək keçirilən beş toplantısının hamısına Bakının evsahibliyi etməsidir. Bu, eyni zamanda, Azərbaycanın həyata keçirdiyi layihələrin uğuruna inamın aydın təzahürü, Prezident İlham Əliyevin dünyadakı nüfuzunun, qazandığı hörmət və ehtiramın parlaq ifadəsidir.

İstər Məşvərət Şurasının toplantılarında, istərsə də digər iclas və müşavirələrdə Prezident İlham Əliyev "Cənub qaz dəhlizi"nin əsas ehtiyat mənbəyinin "Şahdəniz" yatağı olduğunu vurğulayıb və bu zəngin yatağın perspektivlərindən söhbət açıb: "Şahdəniz" üzrə kontrakt "Əsrin kontraktı"ndan iki il sonra - 1996-cı ildə imza-

landı. O vaxt dünya enerji aləmində qaz yataqları o qədər də böyük əhəmiyyət kəsb etmirdi. Bu gün təbii qaz enerji təhlükəsizliyi üçün həlledici məsələdir. Ancaq o vaxt belə deyildi. Ona görə "Şahdəniz" üzrə kontraktın imzalanması da tarixi hadisədir. Bu gün "Şahdəniz" "Cənub qaz dəh-

lizi"nin əsas resurs bazasıdır. "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağı dünyanın ən böyük yataqlarından biridir. "Azəri-Çıraq-Günəşli" və "Şahdəniz" yataqları eyni əhəmiyyətə malikdir".

Məhz "Şahdəniz" in sayəsində Azərbaycan dünyada həm də qaz ölkəsi, mavi yənacaq ixracatçısı kimi tanınıb.

"Şahdəniz" qazı SOCAR, GOGC və BOTAS şirkətləri vasitəsilə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə bazarlarına çatdırılır. Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin çoxsaylı obyektlərinin fəaliyyəti üçün qaz da "Şahdəniz"dən nəql olunur.

Ardı 5-ci səh.

Xarici ticarət əlaqəsində 4 milyard dollarlıqdan çox müsbət saldo

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında Azərbaycan dünyanın 186 ölkəsi ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmişdir. 113 ölkəyə məhsul ixrac, 177 ölkədən idxal olunmuşdur.

Dövlət Statistika Komitəsinin (DSK) bu barədə yaydığı məlumatda bildirilir ki, gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla cari ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkənin xarici ticarət dövriyyəsi 24 milyard 837,2 milyon, o cümlədən ixracın dəyəri 14 milyard 459,2 milyon, idxalınkı 10 milyard 378 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 4 milyard 81,2 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

Ardı 5-ci səh.

Prezident İlham ƏLİYEV: “Azərbaycan çoxkonfessiyalı, multietnik ölkədir”

inqilab nəticəsində devirdiyi sələflərinə qarşı idi və o dedi: Soljenitsin da həbsdə olub və bir çox başqa sovet dissidentləri Vladimir həbsxanasında olublar. Beləliklə, o, faktiki olaraq deyirdi ki, faşist qatil Soljenitsinla eynidir. Bundan daha səfəh bəyanatı təsəvvürə gətirmək mümkün deyil. Bu səbəbdən, əlbəttə ki, biz hər şeyi olduğu kimi deməliyik. Biz bilirik ki, Amerikada, Rusiyada, Fransada, Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin hamısında erməni lobbisi var. Lakin bir həqiqət var. Qələbənin 75-ci ildönümü ərəfəsində biz Yerevanın mərkəzində bu abidənin olmasına necə dözə bilərik?! İndi onlar, - mən mətuatdan eşitməmişəm, - Bolqarıstanda abidə tikməyə çalışırlar. Onlar birini Rusiyanın Arnavir şəhərində ucaldıblar. Çox cəsur bir insan gəlib onun üstünə qara boya töküüb və indi erməni diasporu ona hücum edir. Onlar faşisti müdafiə edirlər. Ona görə də, əlbəttə ki, biz ümid edirik, dünyadakı yehudi icmaları bizim səsimizə səs verəcək və Ermənistan hökumətini bu abidəni sökməyə məcbur edəcəklər.

Rabbi Abraham KUPER: Xüsusilə, bildiyimiz kimi, yəhudinin sonunda Ausçvitzdə onun ildönümü münasibətilə bəlkə də sonuncu toplantı keçiriləcək. Dəqiq desək, keçmiş Sovet İttifaqı ölkələrinin əksər rəhbərləri, onlara bunun bəha başa gəlməsinə baxmayaraq, Hitler və silahdaşlarının məğlubiyyətində böyük rol oynamaqları ilə fəxr edirlər. Bu, həmçinin Ermənistanın da digər dövlətlərinin silahlı qoşulmasını təmin etmək üçün münasib vaxtdır. Əfsuslar olsun ki, Avropada tarix yenidən yazılır və nasistlərin silahdaşlarına, kütləvi qırğın törədənələri abidələr ucaldılır.

Prezident İlham ƏLİYEV: Tamamilə doğrudur. Qələbənin 75-ci ildönümü ərəfəsində biz, - mən siyasətçilər, ictimai xadimlər, dini liderləri, QHT-ləri, medianı nəzərdə tutaram, - səyrimizi birləşdirməliyik. Biz bir mövqedən çıxış etməliyik. Çünki bu, böyük təhlükədir. Bu, təkə tarixi təhrih olunması demək deyil. Bu, gələcək diskriminasiya üçün zəmin yaratmaqdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 15-də Simon Vizental Mərkəzinin həmtəsisçisi və sədr müavini, yehudi din xadimi Rabbi Abraham Kuperi və ABŞ-in Xristian Liderlər Konqresinin rəhbəri, yevangelist din xadimi Conni Muru qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Rabbi Abraham KUPER dedi: - Hesab edirik ki, sammitin özü heyratəmiz və uğurlu idi. Ümid edirik ki, Azərbaycan lider ölkə olaraq sadəcə danışmaqla yox, çoxkonfessiyalı, liderlik nöqtəyi-nəzərdən özünü təqdim etməsində səylərini davam etdirəcək. Biz buraya gələndə özümüzlə evimizdəki kimi hiss edirik. Biz bilirik ki, bu, əsasən, Sizin şəxsən rəhbərliyiniz və mərhum atanızın birgə səyləri nəticəsində mümkün olmuşdur.

Söhbət zamanı Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə də toxunuldu. Prezident İlham Əliyev Azərbaycan torpaqlarının 20 faizinin Ermənistan tərəfindən işğal edildiyini, soydaşlarımızın öz doğma torpaqlarından qovulduğunu bildirdi.

Prezident İlham ƏLİYEV dedi: - Bütün azərbaycanlılar torpaqlarından qovulmuşdur

və bundan sonra ermənilər qeyri-qanuni, saxta referendum təşkil edərlər və heç kim onun nəticələrini tanımır. O vaxtdan bəri onlar bir neçə dəfə saxta referendumlər təşkil etmiş, lakin Minsk qrupunun həmsədr ölkələri olan Amerika Birləşmiş Ştatlarının, Rusiyanın və Fransanın hökumətləri bunu açıq şəkildə pisləmişdir. Onlar bizim məsələlərimizi dağıtmış, lakin biz erməni kilsəsini bərpa etməmiş, beləliklə, bu, bizim və onların dini abidələrə münasibətimizin göstəricisidir. Azərbaycan çoxkonfessiyalı, multietnik ölkədir. Bütün digər etnik qrupların nümayəndələri qovulmuşdur. Eşitməmişəm ki, Ermənistanda guya yehudi icmasının rəhbəri var, lakin onun Karapetyan və ya Varapetyan kimi bir adı var. Orada yehudilər yoxdur, azərbaycanlılar yoxdur.

Rabbi Abraham KUPER: Lakin orada antisemitizm var. **Prezident İlham ƏLİYEV:** Bəli, əlbəttə ki, antisemitizm var. Bilirəm, sizin bu barədə məlumatınız var, ya yox. Bu ilin oktyabr ayında keçmiş Sovet İttifaqı respublikalarının rəhbərlərinin görüşüyü Aşqabad şəhərində keçirilən MDB sammiti çərçivəsində mövzulardan biri ikinci Dün-

Məşhur yumorist Maksim Qalkinin Heydər Əliyev Mərkəzində yaradıcılıq axşamı olub

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva yaradıcılıq axşamına baxıblar

Noyabrın 15-də Heydər Əliyev Mərkəzində Rusiyanın tanınmış yumoristi, teleaparıcı, şoumen və müğənni Maksim Qalkinin yaradıcılıq axşamı olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva yaradıcılıq axşamına tamaşa ediblər.

Maksim Qalkin Azərbaycan tamaşaçılarının qarşısına gözəl əhvali-ruhiyyəyə yaranan mahnı ilə çıxdı. Azərbaycan Respublikasının Prezidentini və birinci xanımı bu zalda salamlamağın onun üçün şərəf olduğunu deyən Maksim Qalkin Bakıya tez-tez gəldiyini, şəhərimizin ildən-ildə daha da gözəlləşdiyini vurğuladı. Azərbaycan dilini sevdiyini qeyd edən şoumenin ana dilimizdə "Azərbaycan dilini öyrənmişəm. Mən Azərbaycan dilində danışırım. Amma nə danışırım, özüm bilirməm" deməsi gülüş, zarafat dolu bir gecenin başlanğıcından xəbər verirdi.

Maksim Qalkin tamaşaçılar qarşısında "stand up" şousu ilə çıxış etdi. O, Rusiya və Avropanın məşhur sənəkarlarının, o cümlədən

Anna German, Lyudmila Zikina, Lev Leşsenko, Vladimir Vinokur, Dima Bilan, Valeri Leontyev, Filipp Kirkorov, Valeri Meladze, Toto Kutunov, Co Dassen və başqa tanınmış ifaçıların mahnılarına parodiyalar təqdim etdi. Gecənin maraqlı məqamlarından biri isə Maksim Qalkinin dünya şöhrətli müğənni və bəstəkar Müslüm Maqomayevin repertuarından "Mavi əbədlilik" mahnısını ifa etməsi oldu. Dünya şöhrətli sənətkar Alla Puqoçayın repertuarından "Arlekino" mahnısını oxuması

ni da tamaşaçılar alqışlarla qarşıladılar. Maksim Qalkinin təqdim etdiyi proqramlar özündə parodiya, mahnı, yumor, məşhur televiziya şoularından konsert nömrələrini birləşdirir. O, auditoriyanı hiss edir və tamaşaçılar ilə şou boyu ünsiyyət qurur. Bu axşam da istisna olmadı.

Gecənin sonunda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Maksim Qalkinlə görüşdülər. İki saat davam edən gecədə tamaşaçı gülüşünün, sevinc əhvali-ruhiyyəsinin ardı-arası kəsilmirdi. Yaradıcılıq axşamı hər kəse xoş əhvali-ruhiyyə bəxş etdi.

Qeyd edək ki, Maksim Qalkinin artistlik debütü 1994-cü ildə Moskva Dövlət Universitetinin Tələbə Teatrında olub. Həmin il o, həmçinin Estrada Teatrında "Debütler, debütler, debütler" proqramında çıxış edib. O vaxtdan artistlik karyerasına uğurla davam edən Maksim Qalkin 2001-ci ildə Rusiyada "Triumf" və "Qızıl Ostaş" mükafatlarını alıb. Həmin il "Vitebskdə Slavyan bazarı" festivalında ilk solo konsertini verib. O vaxtdan solo çıxışları mütəmadi xarakter alıb. 2001-ci ilin oktyabrında özünü yeni ampuada - mahnı ifaçılığında sınayıb. Onun ilk vokal təcrübəsi Rusiya est-radasının əfsanəsi Alla Puqoçova ilə birlikdə oxuduğu "Bud ili ne bud" (Будь или не будь) mahnısı oldu. Maksim Qalkin həmçinin bir sıra televiziya proqramlarının aparıcısı kimi məşhurlaşmışdır. Onun səhnə çıxışları anlaşılacaq keçir, teleyahvalarda işləyən kimi yüksək reytingi təmin edir.

Maksim Qalkinin indiyədək Bakıda verdiyi konsertlərin hər biri tamamilə yeni və fərqli olub.

Azərbaycan və ABŞ ştatlarının qanunverici orqanları arasında əlaqələrin inkişafı məsələləri müzakirə edilib

Noyabrın 15-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri Oqtay Əsədov ABŞ-in Montana ştatı senatının sədri Raymond Skot Seylsin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Spiker qonaqların Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammitində iştirakını yüksək dəyərləndirib. Qeyd edib ki, dünyada multikulturalizm mərkəzlərindən birinə çevrilmiş Azərbaycan tolerant ölkə kimi tanınır.

Milli Məclisin Sədri ümidvar olduğunu bildirib ki, səfər müddətində qonaqların Azərbaycan tarixi, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, multikulturalizm mühtəyi, uğurlu neft strategiyası, regionda həyata keçirilən böyük strateji layihələr, ölkəmizin üzvləşdiyi çətinliklər və qonşu Ermənistanın silahlı qüvvələri tərəfindən torpaqlarımızın 20 faizinin işğal olunması barədə əldə ediləcək məlumatları onların respublikamız barədə biliklərinin daha da zənginləşməsinə töhfə verəcək.

Ölkəmizin təkə federal səviyyədə deyil, ABŞ-in ştatları ilə də münasibətlərin inkişafına böyük maraq göstərdiyini bildiren Oqtay Əsədov deyib: "Biz əməkdaşlığımızın bu formatını gələcəkdə də dərinləşdirmək niyyətindəyik. Hesab edirik ki, bu səfəriniz təmsil etdiyiniz ştatlarla Azərbaycan arasında əlaqələrin genişlənməsinə töhfə verəcək".

Azərbaycan-ABŞ münasibətlərinin dərin tarixi köklərini olduğunu vurğulayan Milli Məclisin Sədri bu əlaqələrin hələ XX əsrin əvvəllərindən inkişaf etməyə başladığını qeyd edərək deyib: "Bu

gündən Azərbaycan ilə ABŞ arasında münasibətlər öz dinamikliyi ilə fərqlənir. ABŞ Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk dövlətlərdəndir. Diplomatiki münasibətlərimizin 28 illik tarixi vardır. O zaman bəri ölkələrimiz arasında əlaqələr daim inkişaf edir və genişlənir. Bunu qarşılıqlı olaraq həyata keçirilən səfərlərin sayına nəzər saldıqda da görmək olar. Ümumiyyətlə, son illər ABŞ-dan ölkəmizə müxtəlif səviyyələrdə səfərlərin həyata keçirilməsi ənənəvi hal alıb.

Ölkələrimiz arasında mövcud olan fəal siyasəti dialoq iqtisadi sahəyə də öz təsirini göstərir. Bugünədək ABŞ şirkətləri tərəfindən Azərbaycan iqtisadiyyatına 14 milyard ABŞ dolları həcmində sərmayə yatırılıb. Ölkəmiz global neft və qaz layihələrinin reallaşmasında həmişə ABŞ-in dəstəyini hiss edib. Biz ABŞ-la mədəni-humanitar əlaqələrimizi də inkişaf etdirəməkdə maraqlıyıq".

Parlament diplomatiyasının önəmini vurğulayan Oqtay Əsədov Milli Məclisdə və

ABŞ Konqresində dostluq qruplarının fəaliyyət göstərməsini təqdir edib. Hər iki ölkənin qanunverici orqanları arasında uğurlu əməkdaşlıqdan, qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyətindən söz açan spiker ABŞ ştatlarının qanunverici orqanları ilə əlaqələrimizin dərinləşməsinə vacib hesab etdiklərini bildirib.

Dağlıq Qarabağ münaqişəsindən bəhs edən Milli Məclisin Sədri Azərbaycanın problemlərini beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində, ölkələrin ərazi bütövlüyü prinsipi əsasında həllinə tərəfdar olduğunu vurğulayıb. Qeyd edilib ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərindən biri kimi ABŞ problemin həllinə öz töhfəsini verə bilər. Spiker ABŞ-in 20-dən çox ştatının Xocalı soyqırımına münasibət bildirdiyini qeyd edərək, digər ştatlar tərəfindən də müvafiq addımların atılacağına inandığını bildirib.

Səmiimi qəbulat görə minnətdarlığını bildiren Raymond Skot Seyls Dnyna di liderlərinin II Sammitində iştirak etmək üçün ölkəmizdə

səfərdə olduqlarını söyləyib. Qonaq səfər çərçivəsində keçirdikləri görüşlərdən və xalqın qonaqpərvərliyindən məmnun qaldıqlarını deyib. Bildirib ki, səfərdə iştirak edən nümayəndə heyətinin tərkibində ABŞ-in dörd ştatının təmsilçiləri olub. Səfər Azərbaycanın mədəniyyəti, tarixi, keçdiyi inkişaf yolu, qarşılaşdığı problemlərlə yəxindən tanış olmaq üçün yaxşı imkanlar yaradır.

Montana Ştatı Senatının Sədri Milli Məclisə ABŞ ştatlarının qanunverici orqanları arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsini önəmini qeyd edib. Vurğulayıb ki, təkə federal səviyyədə deyil, ştatlar səviyyəsində də Cənubi Qafqazın bu bölgəsi ilə müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın inkişafına böyük maraq var.

Qəbulda təşərləri maraqlandıran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Görüşdə Milli Məclis Aparatının rəhbəri Səfa Mirzəyev və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

AZƏRTAC Foto F.BAĞIROVUNDUR

Bakıda Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Albert Aqarunovun şərəfinə ucaldılan heykəlin açılışı olub

Noyabrın 15-də Bakıda Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Albert Aqarunovun şərəfinə ucaldılan heykəlin açılışı olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Milli Qəhrəmanın adını daşıyan küçədə ucaldılan heykəlin açılış mərasimində dövlət və hökumət rəsmiləri, Milli Məclisin deputatları, ölkəmizdə akkreditə olunmuş bir sıra xarici ölkə səfirliklərinin təmsilçiləri, ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbirdə çıxış edən Prezident Administrasiyasının Millelərarası münasibətlər, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Etibar Nəcəfov bildirdi ki, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Albert Aqarunovun həyat yolu hər bir gənc üçün nümunədir və onun xatirəsi Azərbaycanı seven insanların qəlbində daim yaşayacaq. Şöbə müdiri Azərbaycanın tolerant və multikultural mühtin tarixən müxtəlif xalqların buraya gəlib məskunlaşmasında mühüm rol oynadığını bildirdi. Qeyd edib ki, Azərbaycanda digər yerlərdən fərqli olaraq, antisemitizmin olmaması onların burada yaşamasını təmin edib. Yehudi xalqı tarixən Azərbaycan xalqının həyatında yaxından iştirak edib. Onlardan biri də Albert Aqarunov olub. O, Şuşanın müdafiəsi zamanı qəhrəmancasına həlak olub. Onun vətən sevgisi təsadüfi olmayıb, bu, ilk növbədə Azərbaycan xalqının multikulturalizm mədəniyyətindən irəli gəlir. Albert Aqarunovun adı Azərbaycan dövləti tərəfindən ebediləşdirilib. Onun heykəlinin açılışı bu diqqətin daha bir təzahürüdür.

Müdafiə nazirinin müavini, general-leytenant Kərim Vəliyev çıxış edərək bildirdi ki, Albert Aqarunov qısa, lakin dəyərli ömür yaşayıb. O deyib ki, Albert hər gün ölümlü üzünə dik baxıb. Bunun özü bir şücaətdir. Albertin həradə doğulması, hansı milliyətə mənsub olması önəmli deyil.

Nazir müavini qeyd edib ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olmuş insanların xatirəsi, onların ailə üzvləri və qazilər daim Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin diqqətindədir. Bugünkü tədbir də bunun əyani sübutudur. "Abidənin açılışında zəhmətli olan hər kəs Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi və Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti adından təşəkkür edirəm. Albert Aqarunovun və vətən uğrunda şəhid olmuş digər insanların xatirələrini qəlbimizdə ebedi yaşayacağına şübhə etməyəcəyəm. Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin diqqəti və qayğısı ilə əhatə olunmuş Azərbaycan Ordusu dövlət başçısının qarşısında qoyduğu istənilən tapşırığı icra etməyə qadir və hazırdır", - deyərək əlavə edib.

Açılış mərasimində iştirak etmək üçün İsraildən Bakıya gələn Milli Qəhrəmanın qardaşı Rantik Aqarunovun qardaşını unutmadıqlarına görə Azərbaycan hökumətinə və xalqına minnətdarlığını bildirdi.

Sonra abidənin önünə əkil və gül dəstələri düzülüb. Albert Aqarunovun heykəlinin müəllifləri heykəltəraşlar Rəhif Qarayev və Zəmir Rəzayevdir. Qeyd edək ki, Albert Aqarunov 1969-cu il aprelin 25-də Bakının Əmircan qəsəbəsində anadan olub. Suraxanı rayonundakı 154 sayılı məktəbin səkkizinci sinfini bitirərək peşə məktəbində sürücü

mexanik ixtisasına yiyələnib. 1987-ci ildə isə hərbi xidmətə çağırılıb və xidməti dövründə tank komandiri olub. Daha sonra Bakıya dönərək Suraxanıdakı maşınqayırma zavodunda işləyib. Qarabağ müharibəsi başlayarkən 1992-ci ildə abidənin müəllifi olaraq cəbhəyə yollanıb. Tank komandiri təyinatı ilə Albert Şuşa cəbhəsində döyüşüb. O, Xankəndi, Daşaltı, Cəmili istiqamətində gedən döyüşlərdə erməni işğalçıların yeyli canlı qüvvəsini, zirehli texnikasını məhv edib. Ermənilərin Şuşaya hücumu vaxtı Albert Aqarunov düşmənin 9 tankını, 7 ZTR-ni və bir çox texnikasını məhv edib. Buna görə döyüş yoldaşları tərəfindən "Yəhudi buterbrodu" adını alan Albert 1992-ci il mayın 8-də Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdə snayper gülləsinə tuş gələrək döyüş meydanında həlak olub.

Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammiti plenar iclasla işini davam etdirib

Noyabrın 15-də Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammiti növbəti plenar iclasla işini davam etdirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Vatikanın Dini Dəyərlər Departamentinin sədri Xaled Akəşin moderatörlüyü ilə keçirilən iclasda çıxış edən Əlcəzirin Ali Dini Şurasının sədri Bouabdellah Qlamallah dünya dini liderlərinə yaratdığı bu cür imkana görə Azərbaycan dövlətinə minnətdarlığını bildirib. Qeyd edib ki, bu gün əsas mövzuların biri də Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin anadan olmasının 70 illiyi və şeyxülislamlığının 40 illiyi ilə bağlıdır.

Bouabdellah Qlamallah bildirib ki, insanlar ən qədim zamanlardan müxtəlif dinlərə mənsub olublar. Bu mənsubiyyət fikri ayrılığa gətirib çıxarmamalıdır. Birgəyaşayış, dözümlülük, qarşılıqlı anlaşma çox önəmlidir.

Yaponiyada fəaliyyət göstərən Zen Buddizm məktəbinin nümayəndəsi Azuma Aruşin Azərbaycana ilk dəfə 2017-ci ildə gəldiyini bildirib. Qonaq belə bir maraqlı görüşdə iştirak etdiyinə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirib. O, islam dini ilə bağlı elmi məqalələr yazdığını diqqətə çatdırıb. Azuma Aruşin dinlərarası dialoqun əhəmiyyətini vurğulayıb. Fələstinin nümayəndəsi Mahmud Sidqi Alhabaş Bakı Sam-

mitinin əhəmiyyətindən danışıq vuruşulayıb ki, buradakı çıxışların hər biri dialoqa səsləyir. Ona görə də bu sammitdə səslənən fikirlərə ciddi diqqət yetirilməlidir.

Mardin-Diyarbakır mitropoliti Saliba Özmen qeyd edib ki, dünyada sabitliyin bərpası çox önəmlidir. Bakı Sammitində dünyada sülhün, sabitliyin möhkəmlənməsi ilə bağlı vacib çağırışlar edilir və bu, böyük əhəmiyyətə malikdir.

Yepiskop Louka əl-Khouri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadəni 70 illik yubileyi münasibətilə təbrik edib. O, həmçinin bu cür mötəbər tədbirin keçirilməsi təşəbbüsünə görə Azərbaycan Prezidentinə minnətdarlığını bildirib. "Sammitin digər beynəlxalq tədbirlərdən fərqi odur ki, bu tədbir dinlər və sivilizasiyalar arasında sülhün möhkəmlənməsinə xidmət edir", - deyir o, əlavə edib.

Seneqal Prezidentinin dini işlər üzrə müşaviri Mənsur Niass dünya xalqlarına sülh, əmin-amanlıq arzularını çatdırıb. O qeyd edib ki, islam dini dünya xalqlarını dostluğa və qardaşlığa dəvət edir. Sülh, sabitlik gələcək nəsillər üçün sağlamlıq təminatıdır, - deyir o, əlavə edib.

Avropa Rəvayinlər Konqresi İcra Komitəsinin üzvü İzaq Dayan qeyd edib ki, Yer üzündə yaşayan bütün insanları bir ailənin üzvləri hesab etmək olar. Fikirlər fərqli ola bilər, lakin bu, insanlar arasında münasibətə səbəb olmamalıdır. KAICIİD

Beynəlxalq Dinlərarası və Mədəniyyətlərə Dialeq Mərkəzinin Direktorları Şurasının üzvü Məhəmməd əl-Şammak bildirib ki, Bakı Sammiti dialoq, əməkdaşlıq və qarşılıqlı anlaşmanın təbliği üçün yaxşı platformadır. Biz bu imkandan istifadə etməliyik.

Ozərbaycanın müftisi Osman xan Ailov öz bəy və Azərbaycan xalqları arasındakı dostluq və qardaşlıq münasibətindən danışdı. O, həmçinin hər iki ölkənin din xadimlərinin əməkdaşlığını qeyd edib.

İndoneziya Ünamalar Şurası Məşvərət Şurasının başçısı Məhəmməd Syamsəddin qeyd edib ki, Bakıda təşkil edilən bu sammit dünya ictimaiyyəti üçün mühüm dialoq platformasıdır. Sammitdə dünyanın müxtəlif dini liderləri müzakirələr aparmaq imkanı qazanıblar.

Mərmərə Qrupu Vəqfinin sədri Akkə Suver Dünya dini liderlərinin II Sammitində bu cür önəmli müzakirələrin aparılması üçün yaradılan şəraitə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə təşəkkür edib. O qeyd edib ki, bu gün fərqli dinlər və millətlərə mənsub olan insanlar bir araya gələrkə müzakirələr aparılır. Bu, çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycan dövləti növbəti dəfə öz multikulturalizm siyasətini nümayiş etdirir.

Plenar iclas müzakirələrlə davam edib.

Dünya dini liderlərinin II Sammitinin Bakı Bəyannaməsi qəbul olunub

Dünya dini liderlərinin II Sammitinin Bakı Bəyannaməsi qəbul edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bəyannamədə Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafına, din-dövlət münasibətlərinin formalaşmasına, sivilizasiyalararası və dinlərarası əlaqələrin möhkəmləndirilməsinə, müxtəlif milli-mədəni dəyərlərin və multikulturalizm ənənələrinin qorunmasına mühüm önəm verdiyi vurğulanıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammitinin və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin anadan olmasının 70, şeyxülislamlığının 40 illik yubileyi tədbirlərinin keçirilməsi barədə qərarları, habelə II Bakı Sammitində iştirakı və dərin məzmunlu çıxışı yüksək dəyərləndirilib.

Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə başlanan və həyata keçirilən "Bakı Prosesi", "Multikulturalizm" və "İslam həmrəyliyi" illəri çərçivəsində təşkil olunmuş beynəlxalq tədbirlərin əhəmiyyəti, o cümlədən Dünya dini liderlərinin I Bakı Sammitinin, habelə Bakı Beynəlxalq Dinlərarası və Sivilizasiyalararası Əməkdaşlıq Mərkəzinin müxtəlif mədəniyyətlər və dinlər arasında əlaqələrin genişlənməsinə, qarşılıqlı etimad mühitinin yaradılmasına işinə töhfələri qeyd edilib.

Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammitinin yüksək səviyyədə təşkil, habelə müxtəlif mədəniyyətlərin və dinlərin daşıyıcılarının, dövlət, ictimaiyyət və elm xadimlərinin görüşləri və fikir mübadilələrinin aparılması üçün yaradılan şəraitə görə tədbirin təşkilat komitəsinə minnətdarlıq bildirilib.

Zati-müqəddəsləri Moskva və Bütün Rusiya patriarxi Kirillin sivilizasiyalararası və dinlərarası əməkdaşlığa töhfələri, bölgədə və beynəlxalq miqyasda sülhün və əmin-amanlığın qorunmasına, eləcə də qarşılıqlı etimad mühitinin yaradılmasına önəmli rolu qeyd olunub.

Zati-müqəddəsləri Roma Papası Fransiskin 2016-cı il noyabrın 2-də Azərbaycana apostol səfəri zamanı Azərbaycanda sivilizasiyalararası və dinlərarası dialoq verdiyi dəyər yüksək qiymətləndirilib. Habelə Papa Fransisk və əl-Əzharın baş imamı Şeyx Əhməd əl-Tayyib həzrətləri tərəfindən 2019-cu il fevralın 4-də Əbu-Dabidə imzalanmış "İnsani qardaşlıq, dünyada sülh və birgəyaşayış" Birgə Sənədi alqışlanıb.

Zati-müqəddəsləri Bütün Gürcüstan katolikos-patriarxi İlyanın Qafqaz regionunun ənənəvi tolerantlıq mühitinin qorunmasına, bölgədə sülhə və əmin-amanlığa nail olmasına və dinlərarası anlaşmanın bu məqsədlər naminə dərinləşməsinə müstəsna xidmətləri vurğulanıb.

Qafqaz və ona qonşu olan bölgələrin, Mərkəzi Asiya ölkələrinin dini liderlərinin dinlərarası və məzhəblərəarası əməkdaşlığın inkişafına və mədəni dəyərlərin qorunmasına verdikləri töhfələr qeyd edilib.

Dünyanın müxtəlif regionlarını təmsil edən xristian, müsəlman, yəhudi, buddist, induist və digər dini birliklərin

rəhbərləri və dini konfessiya təmsilçilərinin müasir dünyanı təhdid edən problemlərə dair birgə mövqeyinin bildirilməsi, o cümlədən dinlərarası və sivilizasiyalararası həmrəyliyin vacibliyinin bütün dünyaya nümayiş etdirilməsi məqsədilə belə tədbirlərin davamlı əsaslarda təşkil olunmasının əhəmiyyəti vurğulanıb.

Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammitində irəli sürülmüş, Azərbaycan tərəfinin 2020-ci ildə Bakıda "Media və sosial şəbəkələrdə nifrətə çağırışlara qarşı mübarizədə dini liderlərin və siyasi xadimlərin birgə fəaliyyəti" mövzusunda BMT, KAICIİD və Bakı Beynəlxalq Dinlərarası və Sivilizasiyalararası Əməkdaşlıq Mərkəzinin həmtəşkilatlığı ilə beynəlxalq konfransın keçirilməsi təşəbbüsü alqışlanıb.

Dünya dini liderlərinin sülh, əmin-amanlıq və humanizm ideyalarına xidmət edən dövlət və ictimaiyyət institutları, habelə beynəlxalq və regional təşkilatlarla əməkdaşlığının vacibliyi qeyd edilib.

2018-ci ilin 25 iyun tarixində BMT-nin Cenevrədəki Ofisində "Dinlər, inanclar və dəyər sistemləri: bərabər vətəndaşlıq hüquqları" mövzusunda keçirilmiş ümumdünya konfransında qəbul olunmuş və BMT Baş katibi tərəfindən təsdiq edilmiş bəyannamə alqışlanıb.

Qarşılıqlı etimad və anlaşma mühitində mədəni müxtəllifliyin, sivilizasiyalararası və dinlərarası əməkdaşlığın təşviq edilməsinin sülhə, təhlükəsizliyə və bəşəri həmrəyliyə töhfə olduğu vurğulanıb və bu istiqamətdə səylərin artırılmasının vacibliyi qeyd edilib.

Dünyada terrorizmin, müxtəlif zəminlərdə ayrı-seçkililiyin, ksenofobiyanın, dini və etnik zəmində dözümsüzlüyün artması, terrorçu və ekstremist qruplaşmalar tərəfindən dini dəyərlərin məqsədyönlü təhrik olunması, mədəni, dini və tarixi irsin dağıdılması, eləcə də qaçqınların, məcburi köçkünlərin və miqrantların humanitar fəlakət həddinə çatmış kütləvi axını nəticəsində dünyada sülhün, global dialoqun və bəşəri həmrəyliyin bərqərar olmaması ilə bağlı dərin narahatlıq ifadə edilib.

Silahlı münaqişələr, terror aktları, dini və etnik zəmində baş verən zorakılıqların insan tələfatı ilə yanaşı, mədəni və dini irsin talan və məhv edilməsi ilə nəticələndiyindən və bu xüsusda dünya mədəni və mənəvi irsinə aid olan, o cümlədən Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində mədəni və dini abidələrin dağıdılmasından dərin narahatlıq ifadə olunub.

Özündə bəşəri dəyərləri ehtiva edən dinlərin dünya sivilizasiyasına, mədəniyyətinə və mənəvi irsinə əhəmiyyətli töhfə verdikləri, humanizmin təşviq edilməsinə, sülhün və ədalətin təmin olunmasına xidmət etdikləri xüsusı vurğulanıb.

Dayanıqlı tərəqqiyə, sabitliyə və təhlükəsizliyə əsas maneə olan silahlı münaqişələrin həllinə, eləcə də aqressiv təbliğatlara, etnik və dini zəmində yaranan münaqişələrin təhrik olunmasına qarşı mübarizədə beynəlxalq birlik tərəfindən səylərin gücləndirilməsinə olan zərurət bildirilib. Bəyannamədə dövlətlər, Birlişmiş Millətlər

Təşkilatı, digər beynəlxalq və regional və ictimai təşkilatlar, dini liderlər sivilizasiyalararası və dinlərarası qarşılıqlı anlaşmanın və əməkdaşlığın təşviq edilməsinə və gücləndirilməsinə davam etdirməyə, terrorizmin və insanlığa qarşı cinayətlərin din adı ilə bağlanmaması, ayrı-seçkililiyə, ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizmə, xristianofobiya zəmində törədilən terror aktları və digər xüsusilə ağır cinayətlərin qarşısının alınması üçün təsiri tədbirlər görməyə, din adından törədilən hər hansı terror aktını bütün dinlərə qarşı törədilmiş terror aktı kimi qiymətləndirməyə, terrorçuların öz məkrli niyyətləri naminə dinlərin müqəddəs dəyərlərindən istifadə etməsi cəhdlərinin qarşısının alınmasına çağırılıb.

Həmçinin dini dəyərlər rəhbər tutulmaqla yanaşı, dini ayinlərin aidiyyəti dini məkanların yerləşdiyi ölkələrin dövlət siyasəti və milli qanunvericiliyinə tam riayət etməklə yerinə yetirilməsini təmin olunmasına, media, rəbət və informasiya texnologiyaları vasitəsilə irqi, dini və etnik zəmində zorakılığa təhrik edən zərərli ideologiyaların və təbliğatların, nifrətə çağırışların qarşısının alınmasına əməkdaşlığın artırılmasına, gənclərin bu sahədə maarifləndirilməsinin təşviq edilməsinə, BMT-nin mərkəzi əlaqələndirici rolu vasitəsilə beynəlxalq sabitlik və təhlükəsizliyə qarşı yönəlmis təhdid və təhlükələrin qarşısının alınması üçün birgə səylərin artırılmasına və global dialoqun gücləndirilməsinə, silahlı münaqişə, təqib və zorakılıq nəticəsində əziyyət çəkmiş qaçqınlar, məcburi köçkünlər və miqrantların problemlərinin həlli, onların pozulmuş hüquqlarının bərpə olunmasına, eləcə də bu cür vəziyyətlərin yaranmasına gətirib çıxaran amillərin aradan qaldırılmasına səy göstərilməsinə çağırış öz əksini tapıb.

Bundan başqa, bəyannamədə bütün dinlərin müqəddəs ibadətqaylarında, o cümlədən səmavi dinlərin müqəddəs məkanı olan Qüdsdə təxribatların və zorakılıq hallarının qarşısının alınmasına əməli səy göstərməyə, BMT-nin Nizamnaməsinə və beynəlxalq hüququn hamılıqla tanınmış prinsipləri və normalarına, xüsusilə dövlətlərin suveren bərabərliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunulmazlığı prinsiplərinə hörmət edilməsinə və bu prinsiplərə riayət olunmasının beynəlxalq ictimaiyyət və yerli cəmiyyət daxilində təşviq edilməsinə, dünyanın bir çox bölgələrində, o cümlədən Yaxın Şərqdə davam edən münaqişələrin, eləcə də Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin yuxarıda göstərilən prinsiplərə tam uyğun olaraq sülh yolu ilə həll olunmasına töhfə verməyə, UNESCO-nun Nizamnaməsinə itnadan, dini, mədəni və etnik müxtəllifliyin qəbul olunması və buna hörmətlə yanaşılmasının təşviq edilməsinə, habelə dini və mədəni irsin qorunmasına, İnsan Hüquqları haqqında Ümumi Bəyannaməyə və BMT-nin Uşaq Hüquqları Konvensiyasına riayət etməyə, insan hüquqları, o cümlədən qadın və uşaq hüquqlarının təşviq və müdafiəsi sahəsində din, elm və ictimaiyyət xadimlərinin birgə fəaliyyətini dəstəkləməyə çağırış yer alıb.

Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammitinin yekunlarına dair mətbuat konfransı keçirilib

Noyabrın 15-də Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammitinin yekunlarına dair mətbuat konfransı keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Baş Nazirin müavini, sammitin təşkilat komitəsinin sədri Əli Əhmədov dini liderlərin bir araya gəlməsinin heç də asan olmadığını bildirib. "Lakin Azərbaycanda formalaşmış tolerantlıq mühiti ölkəmizə elə bir məkana çevirib ki, burada fərqli dinlərin nümayəndələrinin bir araya gəlməsi mümkün olub", - deyir o, əlavə edib.

Əli Əhmədov bildirib ki, iki gün ərzində sammitdə çox dəyərli fikirlər səsləndirildi. Prezident İlham Əliyevin tədbirdəki nitqi kifayət qədər diqqətçəkən məqamlarla yadda qaldı. Müasir cəmiyyətimizi düşündürən elə məsələlər var ki, bu məsələlər yalnız dialoq yolu ilə həll oluna bilər. Dini zəmində baş verən problemlərin həllində dini liderlərin

üzərinə böyük vəzifələr düşür. Dini rəhbərlərin mədəni nüfuzu bu baxımdan ən əsas resurslardan biridir. Müasir dünyada dini rəhbərlərin cəmiyyətdə birləşdirici rolunun artırılmasına ehtiyac var. Sammitin böyük uğurla başa çatdığını vurğulayan Baş Nazirin müavini əmin ol-

duğuna bildirib ki, tədbir ölkəmizdə dinlərarası anlaşmaya öz töhfəsini verəcək. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə deyib ki, bu sammitin əhəmiyyəti zaman keçdikcə özünü daha çox göstərəcək. Bu tədbir Prezident İlham Əliyevin və

birinci xanım Mehriban Əliyevanın dəstəyi ilə keçirildi. "Buna görə də dövlətimizin başçısına və birinci xanıma bütün din xadimləri adından təşəkkür edirik. Müasir dünyada bu kimi tədbirlərə böyük ehtiyac var", - deyir Allahşükür Paşazadə qeyd edib.

Ravvin Eli ABADI: "Azərbaycan dünyada multikulturalizm və dinlərarası əməkdaşlıq diyarı kimi tanınır"

Azərbaycanın dünyada multikulturalizm, tolerantlıq və dinlərarası əməkdaşlıq diyarı olduğunu nəzərə alsaq, burada Dünya dini liderlərinin II Sammitinin keçirilməsi heç də təsadüfi deyil.

Müxtəlif ölkələrin din xadimlərinin, beynəlxalq təşkilatların nümayəndələrinin, dini konfessiya və təriqət liderlərinin bir araya gələrkə sülh, qardaşlıq və insanlığı naminə birgə səylər göstərməsi sevindirici haldır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Bakıda keçirilən Dünya dini liderlərinin II Sammitinin iştirakçısı, amerikalı ravvin Eli Abadi jurnalistlərə müsahibəsində deyib.

O, qeyd edib ki, dini radikalizm, fanatizm və ekstremizm kimi ideyaların geniş yayıldığı bir dövrdə belə sammitlər dinlər, xalqlar və ölkələr arasında əməkdaşlığın inkişaf etməsinə töhfə verəcək.

Bu da öz növbəsində dünyada sülhün, əmin-amanlığın və sabitliyin təmin olunduğu bir gələcəyə aparacaq yoldur. Mən dinlərarası dialoqun inkişafına, qarşılıqlı anlaşma və insani həmrəylik kimi bəşəri dəyərlərin təşviqi və təkamülünə töhfə vermək məqsədində daşınan bu tədbirin iştirakçısı olmaqdan çox məmnunam.

"Multikulturalizm, tolerantlıq və dini dözümlülüğün dövlət siyasəti olduğu Azərbaycanda belə bir tədbirə evsahibliyi etdiyinə, həmçinin müxtəlif dinlərin nümayəndələrinin sülh şəraitində yaşaması, dini tolerantlıq və dinlərarası əməkdaşlığın inkişafı istiqamətində göstərdiyi davamlı dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə dərin minnətdarlığımı bildirim", - deyir Eli Abadi diqqətə çatdırıb.

Stanislav ZVOLENSKI: "Bakı Sammiti müxtəlif dinlər və təriqətlər arasında dialoqun və əməkdaşlığın inkişafına töhfə verəcək"

Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammiti çox yüksək səviyyədə təşkil olunub və inanıram ki, bu tədbir müxtəlif dinlər və təriqətlər arasında dialoqun və əməkdaşlığın inkişafına töhfə verəcək.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Bakıda Dünya dini liderlərinin II Sammitində iştirak edən Bratislava arxiepiskopu Stanislav Zvolenski jurnalistlərə müsahibəsində deyib.

Stanislav Zvolenski bildirib ki, Azərbaycan dinlərarası dialoq sahəsində belə mötəbər tədbirlərin keçirilməsi baxımdan nümunəvi ölkədir. Çünki burada müxtəlif xalqların, dinlərin nümayəndələri arasında multikultural və tolerant mühit mövcuddur.

O, Dünya dini liderlərinin II Sammiti kimi global miqyaslı dinlərarası dialoq tədbirlərinin birgə fəaliyyətini dəstəkləməyə çağırış yer alıb.

5 qitə, 70-dən çox ölkə, 500-ə yaxın nümayəndə

Prezident İlham Əliyev Dünya dini liderlərinin II Sammitində bəşəriyyətə sülh və barış mesajları ünvanladı, ksenofobiya, islamofobiyaya qarşı birgə mübarizəyə çağırdı

Əvvəli 1-ci səh.

Dövlət başçısının söylədiyi kimi, Bakıdan səslənən mesajlar lazımı ünvana çatacaq: "Hesab edirəm ki, əsas istiqamətlərdən biri dini ayrışdırıcıya və ermənəvilikə, ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizmə qarşı birgə mübarizə aparmaq, dindən siyasi məqsədlər üçün istifadə etməmək, münafiqlərə dini don geyindirməmək, münafiqlər zamanı tarixini abidələri dağıtmamaq və ənənəvi dəyərləri təbliğ etməkdir. Hesab edirəm ki, dediyim bu məsələlər Azərbaycanın bu istiqamətdəki siyasətini əks etdirir. Əminəm ki, Zirvə görüşünün nəticələri bu istiqamətdə atılmış növbəti addım olacaqdır".

Azərbaycanın global müstəvidə dinlərarası dialoqun inkişafına öz töhfəsini vermək məramı ilə evsahibliyi etdiyi Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammiti Prezident İlham Əliyev təşəbbüsü ilə başlanan və həyata keçirilən "Bakı Prosesi", "Multikulturalizm" və "İslam Həmrəyliyi" illəri çərçivəsində təşkil olunmuş beynəlxalq tədbirlər, dinlər arasında əlaqələrin genişlənməsinə, qarşılıqlı etimad mühitinin yaradılmasına işinə töhfələrinin məntiqi davamıdır.

Beynəlxalq Tolerantlıq Günü ərəfəsində əlamətdar hadisə

İkigünlük Sammitdə müxtəlif mövzular ətrafında müzakirələr aparıldı və yekunda Bakı Beyannaməsi qəbul olundu. Sammitdə iştirak

edən dünyanın dini liderləri vurğuladılar ki, Prezident İlham Əliyevin apardığı bu humanist siyasətlə Azərbaycan son on il ərzində dinlərarası, millətlərarası münasibətlərdə artıq dünya üçün bir nümunədir. Çıxışlarda, həmçinin terrorizmin bütün təzahürələrini pisləyərək gənclərə din haqqında məlumatların daha dolğun çatdırılmasının əhəmiyyətini vurğuladılar, mədəni müxtəlifliyin qorunub saxlanılmasının vacibliyini qeyd etdilər.

Azərbaycanın ksenofobiya, ifratçılıq və ekstremizmin bütün formaları ilə mübarizə aparmaq üçün dünyanın müxtəlif dövlətlərindən dini rəhbərləri bir araya toplamaq işində nümunəvi təcrübəyə malik ölkə olduğu vurğulandı və qeyd edildi ki, Prezident İlham Əliyev bu gün bir çox cəmiyyətlər üçün siyasi xadim kimi çox yaxşı nümunə və yaxşı nümunədir. Cənab İlham Əliyev təkə ölkə daxilində deyil, eləcə də regionda, dünya miqyasında qarşılıqlı hörmət, sülh şəraitində birgə yaşayışın və sərəməli əməkdaşlığın güclənməsi üçün çox dəyərli iş görür. Dini liderlərin II Sammiti də dediklərimizin sübutudur.

Məhz 16 noyabr - Beynəlxalq Tolerantlıq Günü ərəfəsində bu cür böyük Sammitin təşkilat əlamətdar hadisədir və əminliklə deyə bilərik ki, bu toplantı dialoqun dərinləşməsinə, dini tolerantlığın möhkəmlənməsinə sahəsində sıx əməkdaşlığın inkişafına, müasir çağırışlara və təhlükələrə qarşı fəaliyyətə şərait yaradacaqdır.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

Əvvəli 1-ci səh.

"Şahdəniz" layihəsinin operatoru olan BP şirkətindən aldığımız məlumatda bildirilir ki, cari ilin əvvəlindən yataqdan hasilat sabit şəkildə davam edir. "Şahdəniz Alfa" və "Şahdəniz Bravo" platformalarından ilin ilk 9 ayında 12,2 milyard standart kubmetr qaz və təqribən 2,6 milyon ton (21 milyon barel) kondensat alınıb.

"Şahdəniz Alfa" artıq 13 ildir fəaliyyət göstərir. "Şahdəniz Bravo" isə yatağın işlənməsinin ikinci mərhələsi çərçivəsində keçən ilin ortalarında istismar olunur. Platformadan ilk qazın əldə olunduğu vaxtdan bəri hasilat tədricən artmaqda davam edir.

Hazırda "Şahdəniz" in hasilat qurğularının ümumi gücü gündə 56 milyon (ildə 20 milyard) standart kubmetrdir.

"Şahdəniz"də yeni quyular da qazılır. "İstiqal" qazma qurğusu yatağın şərq cinahının cənub hissəsində bir, qərb cinahının cənub hissəsində isə iki sualtı quyuda işləri tamamlayıb. Şərq cinahının şimal hissəsində də bir sualtı quyuda işlər başa çatdırılıb və burada ikinci quyunun tamamlanma əməliyyatları həyata keçirilib.

"Maersk Explorer" qurğusu da yatağın ərazisindədir. Qurğu "Şahdəniz" in şimal cinahında bir quyunu tam dərinliyinədək, digərini lüləsinin üst intervalınədək qazıb. Qərb cinahında daha iki quyunun üst intervalının qazılması həyata keçirilib. Hazırda həmin cinahda bir quyunun alt hissəsində qazma işləri davam edir.

Sözügedən iki qurğu vasitəsilə "Şahdəniz-2" üçün

İndi "Şahdəniz" qazının yolu Avropayadır

Yataqdan hasilat getdikcə artır

16 quyuya qazılıb. Qazma işləri hasilat planlaşdırılan sabit səviyyəyə çatanaqəd davam edəcək.

"Şahdəniz" qazını Azərbaycan və Gürcüstan ərazisində 691 kilometrlik məsafə boyu (Azərbaycanda 443, Gürcüstanda 248 kilometr) daşımaqla Türkiyə sərhədinə Cənubi Qafqaz Boru Kəməri (CQBK) çatdırılır. Gürcüstan-Türkiyə sərhədində CQBK-ya 280 kilo-

metrlik əlavə xətt də birləşir və Azərbaycan qazını Əzrumədək aparır. Bütövlükdə bu xətt Bakı-Tbilisi-Əzrum kəməri adlanır.

"Şahdəniz-2" layihəsi çərçivəsində çıxarılan qazı ixrac etmək üçün CQBK-nın genişləndirilməsi həyata keçirilib. Genişləndirilmiş CQBK ilə keçən ilin ilün ayından Türkiyəyə qaz təhvil verilməsinə başlanıb.

Bu ilin ilk üç rübü ərzində CQBK-nın orta gündəlik ötür-

rücülük gücü 28 milyon kubmetrdən çox olub.

Xatırladaq ki, "Şahdəniz-2" və CQBK-nın genişləndirilməsi "Cənub qaz dəhlizi"nin iki mühüm seqmentini təşkil edir. Bu iki layihənin başa çatması keçən ilin mayında "Cənub qaz dəhlizi"nin istifadəyə verilməsinə imkan yaradı. Açıqlı mərasimində Səngəçal terminalında keçirildi.

Bu hadisədən təxminən yarım ay sonra Azərbaycan

qazını Türkiyənin ərazisi ilə daşıyan 1900 kilometrlik Trans-Anadolu Qaz Boru Kəmərinin (TANAP) işə düşməsi qeyd edildi. İndi dəhlizin son hissəsi olan Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri (TAP) istifadəyə verilmək ərəfəsindədir. Gələn il TAP kəməri TANAP-dan qəbul etdiyi "Şahdəniz" qazını Avropaya çatdıracaqdır.

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

Rusiyanın patriarxı Kirill İçəri şəhəri ziyarət edib

Dünya dini liderlərinin II Sammiti çərçivəsində Azərbaycanda səfərdə olan Moskvanın və Bütün Rusiyanın patriarxı Kirill İçəri şəhəri ziyarət edib.

"İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, dini lideri Azərbaycanda Rus Pravoslav Kilsəsinin din xadimləri və rəsmi şəxslər qarşılayıb. Azərbaycanı ziyarət edən pravoslav icmasının üzvləri ilə görüşən patriarxın şərəfinə dini ayin icra olunub.

Nəzərə çatdırmaq ki, Azərbaycan dövlətinin global müstəvidə dinlərarası dialoqun inkişafına, qarşılıqlı anlaşma və insani həmrəylik kimi bəşəri dəyərlərin təşviqi və təkamülünə öz töhfəsini vermək məramı ilə evsahibliyi etdiyi Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammiti Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə başlanan və həyata keçirilən "Bakı Prosesi", "Multikulturalizm" və "İslam Həmrəyliyi" illəri çərçivəsində təşkil olunmuş beynəlxalq tədbirlər, o cümlədən Dünya dini liderlərinin I Bakı Sammitinin, habelə Bakı Beynəlxalq Dinlərarası və Sivilizasiyalararası Əməkdaşlıq Mərkəzinin müxtəlif mədəniyyət və dinlər arasında əlaqələrin genişlənməsinə, qarşılıqlı etimad mühitinin yaradılmasına işinə töhfələrinin məntiqi davamıdır.

Sentyabrda ölkə üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı 723 manatdan çox olmuşdur

2019-cu il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkə iqtisadiyyatında maddə çalışan işçilərin sayı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,6 faiz artaraq 1 milyon 639,1 min nəfər olmuşdur. Onlardan 909,5 min nəfəri iqtisadiyyatın dövlət, 729,6 min nəfəri qeyri-dövlət sektorlarında fəaliyyət göstərmişdir.

Maddə işləyənlərin 20,2 faizi təhsil, 17,8 faizi ticarət; neqliyyat vasitələrinin təmiri, 13,3 faizi sənaye, 8,2 faizi əhalinə xidmət və sosial xidmətlər göstərilməsi, 7,6 faizi tikinti, 6,9 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 4,6 faizi neqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,4 faizi peşə, 2,3 faizi texniki fəaliyyət, 3,3 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və baliqçılıq, 1,7 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 13,0 faizi isə iqtisadiyyatın digər sahələrində məşğul olmuşlar.

Cari ilin yanvar-sentyabr aylarında maddə işləyənlərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,7 faiz artaraq 603,5 manata çatmışdır.

Prezidentin müvafiq sərəncamları ilə reallaşdırılan kompleks sosial islahatlar nəticəsində sentyabr ayının 1-dən ölkədə minimum aylıq əməkhaqqı məbləğinin 250 manata qaldırılması, dövlət qulluqçularının, dövlət büdcəsindən maliyyələşən bir sıra idarə, müəssisə və təşkilatlarda, dövlət nəfər şirkətində çalışan işçilərin əməkhaqlarının əhəmiyyətli dərəcədə artırılması, bununla əlaqədar özəl sektordakı çalışanların da əməkhaqlarının yüksəlməsi və bu sahədə şəffaflaşma proseslərinin sürətləndirilməsi nəticəsində cari ilin sentyabr ayında ölkə üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı 723,4 manata çatmışdır ki, bu da ötən ilin sentyabr ayı ilə müqayisədə 35,8, avqust ayı ilə müqayisədə isə 21,6 faiz çoxdur.

Ölkəmiz regiondakı əlverişli imkanından səmərəli istifadə edir

Prezident İlham ƏLİYEV: "Bu gün Azərbaycan etibarlı tranzit ölkə kimi öz xidmətlərini göstərir"

Əvvəli 1-ci səh.

Qeyd etdi ki, Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun son hesabatında dəmir yollarının səviyyəsinə və keyfiyyətinə görə ölkəmiz dünya miqyasında 34-cü yerdə qərarlaşıb. Neqliyyat infrastrukturunun səviyyəsinə görə isə Azərbaycan dünyada 31-ci yerdədir. Sözsüz ki, bu nailiyyətlərin qazanılmasına dövlət başçısının son 16 ildə gördüyü böyük işlərin real nəticəsidir.

Prezident İlham Əliyev həmin görüşdə ölkəmizdə həyata keçirilən infrastruktur layihələrinin əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirərək demişdir: "...Vaxtilə Azərbaycanın təşəbbüsü ilə başlanan və bizim böyük maliyyə dəstəyimizlə reallaşan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti çox mühüm əhəmiyyət daşıyır. Mən əvvəllər də, biz dəmir yolunun təməlini qoyanda da bunu demişəm ki, bu layihə dünyanın neqliyyat xəritəsini yenidən tərtib edir və bu layihə açıq dənizə çıxışı olmayan Azərbaycanı beynəlxalq neqliyyat mərkəzinə çevirəcəkdir..." "Şimal-Cənub" və "Şərq-Qərb" neqliyyat dəhlizinin iştirakçıları bir çox ölkələrdir. Ancaq onların arasında yeganə ölkə Azərbaycandır ki, hər iki layihədə iştirak edir və hər iki layihənin reallaşmasına öz dəyərli töhfəsini vermişdir. Bu, biza gələcəkdə həm siyasi, həm iqtisadi dividendlər gətirəcək, artıq gətirir".

Azərbaycandan keçən ikinci beynəlxalq əhəmiyyətli dəmir yolu marşrutu "Şimal-Cənub" neqliyyat dəhlizi"nin ayrılmasından sonra neqliyyat xəttinin ölkəmizin ərazisində keçən hissəsində bütün işlər yekunlaşacaq İran sərhədinədək uzanıb. Artıq bu marşrut fəaliyyət göstərir. Belə ki, ötən il "Şimal-Cənub" neqliyyat dəhlizi" vasitəsilə daşınan yüklərin həcmi 8 dəfə, cari ilin 9 ayında isə daha 70 faiz artıb. "Şimal-Cənub" dəhlizi" Azərbaycanında daha iki istiqamətdə - Şimal-Qərb, Şərq-Qərb marşrutu üzrə fəaliyyət göstərir. Ölkəmiz həm də bu marşrut xətlərini özündə cəmləşdirən mühüm neqliyyat qovşağıdır. Belə coğrafi imkan, üstəgəl yüksək inkişaf etmiş infrastruktur Azərbaycanı dünyada etibarlı tranzit ölkə kimi tanıdır.

Dövlət başçısı beynəlxalq əhəmiyyətli dəmir yollarının çəkilməsi ilə yanaşı, yerli əhəmiyyətli xətlərin çəkilməsinə xüsusi önəm verir. Cəmiyyət tərəfindən bu istiqamətdə bir çox işlər görülür. Bakı-Sumqayıt dəmir yolu xətti bərpə olunaq yeni qatarlarla təchiz edilib. Bunun sayəsində hazırda 12 min sərnişin daşınır. Gələcəkdə 25-30 min sərnişinin daşınması nəzərdə tutulub. Bakı-Ətraf marşrutlarının uzun illərin istismarı sayəsində sıradan çıxması yolu yataqları da bərpə edilir. Bakı və Abşeron marşrutlarının dəmir yolu üzrə işlərin 80, elektrik, rabitə və işarəvermə işlərinin isə 70 faizi yerinə yetirilib, 11 yeni modern stansiya tikilib. Yol üzərində 18 piyada və 16 avtomobil keçidi inşa olunub, yol boyu çirək və tullantı suları yığılır.

Bakıdan Gəncəyə gedən dəmir yolunda həyata keçirilən yenidənqurma işlərinin sonra müasir tipli qatarlar bu xətt üzrə sərnişin daşıyır. Həmin qatar-

lar Bakıdan Gəncəyə və geriyyə 4 saat ərzində çatır. Qatarların sürətini saatda 140 kilometrə çatdırmaqda həmin müddəti 3 saata endirmək də mümkündür. Digər tərəfdən, Bakı-Gəncə dəmir yolu xəttinin Ağstafa şəhərindəki uzadılması nəzərdə tutulub. Məqsəd Qərb bölgəsi üzrə sərnişinlərin rayonların sərnişinlərini mənzilbaşına rahat çatdırmaqdır.

Gələn il Ləki-Qəbələ dəmir yolunun istifadəyə verilməsi planlaşdırılır. Bakıdan sonra ən böyük turizm mərkəzi olan Qəbələyə qonaqların rahat gediş-gəlişi üçün bu marşrutun böyük əhəmiyyəti var. Bundan başqa, dünyanın ən böyük qış-xizək istirahət mərkəzi olan Şahdağ da dəmir yolu çəkilməsi nəzərdə tutulub. Xaçmaz və Qusar rayonlarının əhatə edəcək bu dəmir yolunun da çəkilməsi yaxın illərdə reallaşacaq. Beləliklə, dəmir yolu şəbəkəsi ölkə ərazisində yük və sərnişinlərin daşınması üçün mükəmməl səviyyəyə çatacaq.

Dövlət başçısı, həmçinin bu sahədə təcili görüləcək işlər barədə də tapşırıq verdi. Qeyd etdi ki, Bakı-Yalama və Ələt-Astara dəmir yollarının vəziyyəti bəzi qat-

ar edərilməlidir. Orada vaxtında təmir işləri görülməyindən hazırda qatarlar saatda təqribən 40, maksimum 50 kilometr sürətlə hərəkət edir. Bu da "Şimal-Cənub" neqliyyat dəhlizi" ilə böyük həcmdə yüklərin daşınmasına və sərnişinlərə xidmət göstərilməsinə imkan vermir. Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Cavid Qurbanova və qatarların sürətini saatda minimum 140 kilometrə çatdırılmasına barədə göstəriş verdi.

Biləcəri-Yalama istiqamətində yolun uzunluğu 348 kilometrdir. Bu yolun yenidən qurulması üçün Dünya Bankı, Fransa İnkişaf Agentliyi ilə aparılan danışıqlar müsbət nəticəsinə verib. Həmin marşrutun kreditləşməsi sayəsində işlərə cari ilin dekabr və ya gələn ilin yanvar ayında başlanmasına nəzərdə tutulub. Marşrut üzrə yenidənqurma işləri həyata keçirildikdən sonra həm yüklərin, həm də sərnişinlərin daşınması keyfiyyət və sürət baxımından xeyli yaxşılaşacaq.

Rüstəm KAMAL, "Azərbaycan"

Seçki mübahisələrinin həllinə dair növbəti seminar-müşavirə Şirvanda keçirilib

Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə noyabrın 15-də Şirvanda növbəti regional seminar-müşavirə keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, seçki hüquqlarının pozulmasına dair şikayətlərin məhkəmə qaydasında həlli mövzusunda keçirilən tədbir dairə seçki komissiyalarının bu istiqamətdə məlumatının artırılması və işgüzar fəaliyyətlərinin daha da təkmilləşdirilməsi məqsədi daşıyıb.

Seminar-müşavirə MSK katibi Arifə Muxtarova, Ali Məhkəmənin hakimi Xəqani Məmmədov və Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinin sədri Rəşad Ağayevnin açılış nitqləri ilə başlayıb. Çıxışlarda layihənin vətəndaşların seçki hüquqlarının daha səmərəli təmin olunmasına mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyi vurğulanıb.

Tədbirdə həmçinin MSK, Ali Məhkəmə və Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinin nümayəndələri tərəfindən "Vətəndaşların seçki hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar şikayət və müraciətlərin verilməsi və onların araşdırılması qaydası", "Seçki hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı qanunvericiliyin məhkəmə tərəfindən tətbiqi təcrübəsi" və "Məhkəmə seçki hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı işlər üzrə icraat" mövzularında maruzələr oxunub. Müvafiq məhkəmələrin təmsilçilərinin və region üzrə 27 seçki dairəsindən dairə seçki komissiyaları sədrilərinin qatıldığı seminar-müşavirə öz işini seçki mübahisələrinin həlli ilə bağlı müxtəlif məsələlər ətrafında müzakirələrə davam etdirib.

Qeyd edək ki, sözügedən seminar-müşavirə MSK-nın məarifləndirmə proqramı çərçivəsində gerçəkləşdirilən genişmiqyaslı layihənin dördüncü tədbiridir və noyabrın 18-də Naxçıvan Muxtar Respublikasında keçirilməsi nəzərdə tutulan seminar-müşavirə ilə bu layihəyə yekun vurulacaqdır.

Əlilliyi olan şəxslərə reabilitasiya vasitələri yerlərdə təqdim edilir

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Protez-Ortopedik Bərpa Mərkəzi bölgələrdə soyqar formada protez-ortopedik xidmətlərinin davam etdirir.

Sonuncu belə tədbirdə mərkəz tərəfindən Qobustan, Şamaxı, İsmayıllı, Qəbələ, Oğuz rayonlarında yaşayan 65 nəfər əlilliyi olan şəxsə ehtiyac duyduqları reabilitasiya vasitələri həmin rayonlara aparılaraq təqdim olunmuşdur. Onlar ehtiyacına uyğun olaraq 6 illik arabsı, 72 cüt protez və ortopedik ayaqqabı, 6 adda ayağı ətraf və yuxarı ətraf tutoru-ortez, habelə aparat-ortez ilə təmin edilmişdir. Həmin şəxslərə lazımı olan digər ləvazimatlar da verilmişdir.

Xarici ticarət əlaqəsində 4 milyard dollarlıqdan çox müsbət saldo

Əvvəli 1-ci səh.

2018-ci ilin eyni ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 7,2, real ifadədə 1,4, o cümlədən idxal 3,4, ixrac 0,3 faiz artmışdır. Bu dövr ərzində ölkədən 1 milyard 413,1 milyon dollarlıq qeyri-neft-qaz məhsulları ixrac edilmişdir ki, bu da ötən ilin eyni dövrünə nisbətən faktiki qiymətlərlə 17,1, real ifadədə 12,1 faiz çoxdur.

Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatlarına əsasən, ixracın 28,5 faizini İtaliyaya, 14,8 faizini Türkiyəyə, 7,2 faizini İsrailə, 5,5 faizini Hindistana, 4,9 faizini Almaniya, 4,7 faizini Çinə, 3,6 faizini İspaniyaya, 3,4 faizini Rusiyaya, 3 faizini Fransaya, 2,9 faizini Çexiyaya, 2,8 faizini Gürcüstana, 2,6 faizini Birləşmiş Krallığa, 2,4 faizini Portuqaliyaya, 1,9 faizini Ukraynaya, 1,8 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

Qeyri-neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Rusiyaya (33 faiz), Türkiyəyə (21,5 faiz), İsveçrəyə (8,9 faiz), Gürcüstana (8,7 faiz), İtaliyaya (2,4 faiz), Ukraynaya (2,3 faiz), Yunanıstana (2,3 faiz), Çinə (2,2 faiz), İrana (1,5 faiz) və Niderlanda (1,4 faiz) göndərilmiş malların payı üstün olmuşdur.

Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərini 15,5 faiz Rusiya, 11,6 faiz İsveçrə, 11,1 faiz Türkiyə, 9,3 faiz Çinə, 6,3 faiz ABŞ, 4,9 faiz Almaniya, 3,8 faiz Kanada, 3,5 faiz İran, 3,3 faiz Ukrayna, 2,8 faiz Avstraliya,

2,6 faiz İtaliya, 1,9 faiz Fransa, 1,7 faiz Birləşmiş Krallıq, 1,6 faiz Qazaxıstan, 20,1 faiz isə digər ölkələr ilə aparılmış idxal əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

DSK-nın məlumatında, həmçinin açıqlanır ki, bu ilin 9 ayında 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə ixracı 21,5, şəkər - 49,5, meyvə və tərəvəz şirələri - 33,7, çay - 7, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar - 49,6, pambıq lifi - 47,2, pambıq ipiyi - 38,1, emal olunmamış alüminium - 24,1, polietilen - 2,5, bentonit gil - 17,2 faiz və tütün 2 dəfə artmış, təzə tərəvəz ixracı 3, kartof - 7,2, bitki yağları - 17,2, meyvə və tərəvəz konservləri - 0,4, təbii üzüm şerabləri və üzüm susluğu - 18,7, qara metallardan yarımfabri-

katlar - 3,6, qara metallardan boraqlar 81,9 faiz azalmışdır.

Ötən ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə cari ilin müvafiq dövründə buğda idxalı 34,2, xam şəkər və şəkər - 39,9, təzə meyvə - 2,7, bitki yağları - 6, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları - 13, çay - 2,5, quş eti və onun əlavə məhsulları - 9,6, kartof - 23,9, mal eti - 13,2, təzə tərəvəz - 36,3, polad prokatı - 25,6, mineral gübrələr - 47,6, hesablamaya məşinlər, blok və qurğular - 35,5, rezin şinlər - 12,7, mebellər - 9,6, polietilen - 27,8 faiz, yük avtomobilləri - 3,7 minik avtomobilləri 1,9, avtobuslar 3,4 dəfə artmış, siqaret idxalı 49,1, qara metallardan borular - 13,6, qara metallardan çubuqlar - 20, sement və sement klinkerləri - 17,8, məişət soyuducuları 17,1 faiz azalmışdır.

Azərbaycan Ordusunun genişmiqyaslı əməliyyat təliminin sonuncu mərhələsi keçirilib

Azərbaycan Ordusunun müxtəlif qoşun növlərinin cəlb edilməsi ilə keçirilən genişmiqyaslı əməliyyat təliminin sonuncu mərhələsi keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, təlimin sonuncu mərhələsində müxtəlif poliqon və təlim mərkəzlərinə çıxarılan birləşmə və hissələrin qarşısına qoyulan tapşırıqların yerinə yetirilməsi, o cümlədən atışların praktiki icrası səviyyəsi yoxlanılıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev

vin təsdiq etdiyi plana əsasən Azərbaycan Ordusunun genişmiqyaslı əməliyyat təlimi noyabrın 12-də başlayıb.

Üç mərhələdə keçirilən təlimin əsas məqsədi şərti düşmənin təxribatlarının qarşısını almaqla hücum əməliyyatlarının aparılması zamanı qərarqahların və qoşunların idarəetmə orqanla-

rının hazırlığının, eləcə də ümumqoşun birlikləri, Hərbi Hava Qüvvələri, Hərbi Dəniz Qüvvələri, Raket və Artilleriya Qoşunları, Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrinin arasında qarşılıqlı fəaliyyətin təkmilləşdirilməsidir.

Əməliyyat təlimində qoşunların, dayanıqlı, fasiləsiz, operativ və gizli idarəedilmə-

si, qərarqahların səhra idarəetmə məntəqələrinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, videokonfranslar və fiberoptik kommunikasiya xətləri vasitəsilə sərəncam və əmrin taktiki və əməliyyat səviyyəsində sürətli ötürülməsi və şəraitə uyğun olaraq qərarların qəbul edilməsi üzrə vəzifələr məşq etdirilib.

Bakıda ilk dəfə olaraq "Süni intellekt və insan hüquqları" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib

Dünyada yeni texnologiyaların inkişafı, cəmiyyət həyatının müxtəlif sahələrində süni intellektdən və robot texnikasından istifadə müasir dövrün realitətlərindədir.

Son illərdə Azərbaycan da Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə cəmiyyət həyatında dünya elminin müasir nailiyyətləri tətbiq edilir. Belə ki, Azərbaycan kosmosa üç peyk göndərmiş, ölkədə "intellektual nəqliyyat" sistemi yaradılıb.

Azərbaycanın məhkəmə-hüquq sistemində müasir texnologiyaların tətbiqi üzrə əldə etdiyi uğurlar beynəlxalq ictimaiyyətdə böyük marağa səbəb olub. Dünyada süni intellektin və robot texnikasının geniş tətbiqi beynəlxalq və milli hüquq qarşısında ciddi məsələlər qoyur. Ölkəmizin nailiyyətlərini dünya ölkələri ilə paylaşmaq, həmçinin məhkəmə-hüquq sahəsində süni intellektin və informasiya texnologiyalarının tətbiqi olunmasına dair beynəlxalq təcrübəni öyrənmək məqsədilə Avropa Şurası Ədalət Mühakiməsinin Səməralı üzrə Avropa Komissiyası (CEPEJ) və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Hüquq və İnsan Haqları İnstitutunun noyabrın 15-də Bakıda təşkil etdiyi "Süni intellekt və insan hüquqları" adlı beynəlxalq konfrans məhz sözügedən məsələlərə həsr olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbir giriş sözü ilə açan Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidentinin köməkçisi Gündüz Kerimov Azərbaycanın nailiyyətlərini dünya ölkələri ilə bölüşmək, həmçinin məhkəmə-hüquq sahəsində süni intellektin və informasiya texnologiyalarının tətbiqi dair beynəlxalq təcrübəni öyrənmək məqsədilə təşkil olunan konfransın əhəmiyyətini vurğulayıb. O, son illərdə ölkəmizdə Prezident İlham

Əliyevin rəhbərliyi ilə cəmiyyət həyatında dünya elminin müasir nailiyyətlərinin tətbiqi edildiyini vurğulayıb.

AMEA-nın Hüquq və İnsan Haqları İnstitutunun direktoru, Milli Məclisin deputatı, hüquq üzrə elmlər doktoru, professor Aytən Mustafazadə çıxış edərək süni intellekt və robotlardan istifadənin hüquq elmində tamamilə yeni bir istiqamət formalaşdırıldığını, hüquq və insan haqları kontekstində süni intellektin cəmiyyətdə yeni çağırışlar edən mühüm məsələ olduğunu qeyd edərək dövrün tələbləri ilə ayaqlaşan Azərbaycan elmində, eyni zamanda, insan hüquqları sahəsində sözügedən mövzuya dair dünya təcrübəsini öyrənməyə və tətbiqi məqsədilə belə bir konfransın keçirildiyini diqqətə çatdırıb.

Avropa Şurası Ədalət Mühakiməsinin Səməralı üzrə Avropa Komissiyasının prezidenti, hüquq üzrə elmlər doktoru Ramin Qurbanov çıxışında bildirib ki, Avropa Komissiyası müvafiq regionda məhkəmə sisteminin, ədliyyə və prokurorluq orqanları, vəkillik institutunun fəaliyyətinin səmərəliliyi və keyfiyyətinin artırılmasının təşviqi və dəstəklənməsi ilə fəal məşğul olur. CEPEJ tərəfindən üzv dövlətlərə ədliyyənin səmərəliliyi və keyfiyyətinin artırılması üçün sayda rəhbər qaydalar və digər sənədlər hazırlanır, habelə

müxtəlif aktual mövzulara dair elmi tədqiqatlar aparılır. Onlardan biri kimi CEPEJ ötən ilin dekabr plenar iclasında "Süni intellektin məhkəmə sistemləri və onlarla bağlı münasibətlərdə istifadəsinə dair Avropa Etik Xartiyası"nın qəbul edilib. Bu da Avropada ilk dəfə olaraq siyasi seçkilərə, qanunvericilərə və ədliyyə sahəsində çalışan rəhbər şəxslərə milli məhkəmə proseslərində süni intellektin sürətli inkişafı məsələsində istiqamət verə biləcək normativ prinsiplər çərçivəsini təmin edib. Unudulmamalıdır ki, süni intellekt qanunun ailiyyənin təminatlarını, həmçinin ədliyyəyə əlçatımlığı və ədalət mühakiməsinin keyfiyyətini azaltmaq deyil, əslində gücləndirilməlidir. Ramin Qurbanov süni intellektin tətbiqinin insan hüquqlarına birləşmə təsir göstərə biləcəyini, bu sahəni tənzimləyən ilk Avropa Etik Xartiyasının məhz rəhbərlik etdiyi qurum tərəfindən hazırlanaraq təsdiq olunduğunu, həmin Avropa standartlarına bütün üzv dövlətlərin riayət edəcəklərini zərurətini, habelə Avropa Şurasının üzv dövlətlərdə olduğu kimi, Azərbaycanda da süni intellektin hüquq sistemində tətbiq edilməsi vacibliyini və ölkə başçısının məhkəmə-hüquq sistemini gücləndirməyə diqqətini nəticəsi olaraq bu gün Azərbaycanın məhkəmə sisteminin rəqəmsallaşdırıl-

ması istiqamətində irihəcmli işlərin görülməsini bildirib.

Mövzunun aktuallığını vurğulayan Avropa Şurasının Milli Məclisin rəhbəri Zoltan Heryeş müxtəlif sahələrdə süni intellektin tətbiqindən söz açıb.

Beynəlxalq konfransda süni intellektin məhkəmə və özəl icra sistemlərində tətbiqinə dair Avropada mövcud olan təcrübələr, rəqəmsallaşma sahəsində son yeniliklər, eləcə də Azərbaycanın milli qanunvericiliyi və bu sahədəki perspektivlər, qarşıda duran vəzifələr, rəqəmsal ədliyyəyə keçid kimi mühüm mövzular ətrafında maraqlı müzakirələr aparılıb. Müzakirələrdə rəsmi şəxslər, məhkəmə sədrleri, hakimlər, vəkillər, tanınmış yerli və xarici ekspertlər, diplomatik korpusun nümayəndələri iştirak ediblər.

Sonda Avropa Şurasının xüsusi nəşri olan CEPEJ-in "Süni intellektin məhkəmə sistemləri və bu sistemlərlə bağlı münasibətlərdə istifadəyə dair Avropa Etik Xartiyası"nın Azərbaycan dilində buraxılışının təqdimatı olub. Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyevin 2019-cu il 3 aprel tarixli "Məhkəmə-hüquq sistemində islahatların dərinləşdirilməsi haqqında" fərmanına əsasən ədalət mühakiməsinin səmərəliliyini və vətəndaşların inamının artırılmasını, onların məhkəməyə müraciət imkanlarının asanlaşdırılması və genişləndirilməsi, məhkəmə sistemi və qərarların icra xidmətinin elektronlaşdırılması, həmçinin müxtəlif texnologiyaların tətbiqi ilə bağlı ölkəmizdə aparılan ardıcıl və məqsədyönlü islahatlar davam edir.

Bu islahatlar çərçivəsində görülən işlərin nəticəsi olaraq hazırda müxtəlif sahələrdə avtomatlaşdırılmış elektron sistemlərdən, süni intellektin müxtəlif elementlərindən istifadə edilir. Bu texnologiyaların tətbiqi daha da genişləndirilir.

Ermənistan Paşinyana etimad azalıb

Sosial-iqtisadi göstəricilər pisləşib, ölkədən kütləvi köç azalmayıb, xarici borc artıb

Ermənistan Nikol Paşinyan hakimiyyətinin sosial-iqtisadi müstəvidə verdiyi vədləri yerinə yetirə bilməməsi artıq yeni iqtidara xalqın etimadının itdiyi üzə çıxır. Sosial-iqtisadi sahədə yaşanan problemlərin getdikcə dərinləşməsi işğalçı ölkədə əhalinin narazılığının əvvəlki kimi yüksək həddə olmasına işə müsbət təsir edir. Bütün bunların fonunda isə Paşinyanın reytingi getdikcə aşağı düşür.

Aparılan müstəqil sorğulara görə, baş nazir etimad azalmağa davam edir. Hakimiyyətdə olduğu ötən müddət ərzində ölkənin makroiqtisadi göstəriciləri, əhalinin güzəranı yaxşılaşmayıb. Sosial-iqtisadi göstəricilər daha da pisləşib, ölkədən kütləvi köç azalmayıb, xarici borclar artıb, Ermənistan böyük sərmayə yatırmasına nail olunmayıb.

Elə işğalçı ölkənin iqtisadiyyatında əsas iş göstəricilərini qiymətləndirən Dünya Bankının son hesabatına diqqət çəkmək kifayətdir. Hesabatda ötən il 41-ci yerdə göstərilən Ermənistan bu il 47-ci yere qədər yuvarlanıb. Bu, sərmayələrin cəlb edilməsi və yeni müəssisələrin yaradılması baxımından ölkədə heç bir iş görülmədiyini təsdiq edir.

Bildirilir ki, ölkədə büdcə kəsirinin aradan qaldırılması məqsədi ilə Dünya Bankı, Asiya İnkişaf Bankı və digər beynəlxalq maliyyə qurumları ilə danışıq davam edir və ilin sonunadək təminatın

150 milyon dollar həcmində kreditin alınması planlaşdırılır.

Yeni iqtidar müəmməd olaraq daxili istifadə üçün gizli sorğular keçirir. Yeri medianın yazdığına görə, bir neçə gün əvvəl Paşinyana yeni bir sosial sorğu göstərilib və nəticəsi baş naziri əsəbləşdirib. Qeyd olunur ki, sorğuya əsasən, baş nazirin reytingi 21-23 faiz aralığında olub. Yekunda Paşinyan özünün ən etibarlı adamlarına reytinginin daha da düşməməsi üçün ona gələcək fəaliyyət proqramını təqdim etməyi tapşırıb.

Xatırladaq ki, ötən ay sosial şəbəkədə aparılan sorğunun nəticələrinə görə, baş nazirin nüfuzu azalaraq 25 faizə düşmüşdü. "Lragir" qəzetinin verdiyi xəbərə görə, əldə edilən məlumata əsasən, rəqəmlər yenə də realıqdan tamamilə çox uzaqdır: "Taxminən bir ay əvvəl gizli rəsmi kanallarla aparılan sorğunun nəticələrinə görə, Paşinyanın reytingi 45 faizə düşmüşdü. Son hadisələrin, ötən aylarda yüksək səviyyəli istefaların Paşinyanın reytinginə daha ciddi zərbə olduğu heç kəmə şübhə doğurmur. Yenidən baş sorğu keçirilsə, yaqın ki, nəticələr baş nazir üçün daha ağır olar".

Bu arada ağır sosial-iqtisadi vəziyyət fonunda Ermənistanla müşahidə olunan hallardan biri də yenidən çoxsaylı etiraz aksiyalarının başlanmasıdır. Ölkə vətəndaşları artıq maddi-sosial durumlarının nə vaxtsa yaxşılaşacağına olan ümidlərini tam itirmək üzvedir.

Xüsusən də yeni iş yerlərinin açılması əvəzinə köhnələrinin bağlanması vəziyyəti ağrılandır.

Təhsil işçiləri iqtidara narazılıq açıq şəkildə dilə gətirir. Bu günlərdə Ermənistan hökumətinin hazırladığı ali təhsil haqqında yeni qanun layihəsində universitetlərin qeyri-humanitar fakültələrində erməni dili, erməni tarixi və ədəbiyyatı dərslərinin ləğv olunması qərarına etiraz edən tələbələr və professor-müəllim heyəti birgünlük tətil keçiriblər. Etirazlara rəhbərlik edən Yerevan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinin professoru Narina Dilbaryan bu mübahisəli qanun layihəsinə Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyi ilə müzakirə etməyi tələb edib. Tətilə paralel olaraq Yerevanın mətbuat mərkəzlərindən birində tarixçi alimlərin də mətbuat konfransı keçirilib.

Etirazlara millətçi "Daşnaksütyun" partiyası da qoşulub. Erməni dilinin və ədəbiyyatının arxa plana atıldığını iddia edən nümayişçilər baş nazir Paşinyandan nazir Araik Arutyunyanı istefaya göndərməyi tələb edirlər.

Görünən odur ki, hakimiyyət getdikcə dərinləşən problemlərə son qoymaq iqtidarında deyil. Elə bu səbəbdən qarşıdakı müddət ərzində Ermənistan vəziyyətinin daha da pisləşməsi gözlənilir.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

"AzerGold" QSC ISO beynəlxalq standart sertifikatlarına layiq görülüb

"AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti beynəlxalq standartların tətbiqi istiqamətində daha bir uğura imza atıb. Cəmiyyət ISO (International Organization for Standardization) beynəlxalq standartlarına dair 3 sertifikata layiq görülüb.

"TUV AUSTRIA CERT GMBH" sertifikatlaşdırma orqanı tərəfindən cari ilin 14-16 oktyabr tarixlərində keçirilmiş sertifikatlaşdırma auditinin nəticələrinə əsasən "AzerGold" QSC-yə Keyfiyyət İdarəetmə Sistemi üzrə ISO 9001:2015, Peşə Sağlamlığı və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəetmə Sistemi üzrə ISO 45001:2018 və Ətraf Mühiti İdarəetmə Sistemi üzrə

ISO 14001:2015 beynəlxalq sertifikatları təqdim edilib.

Xatırladaq ki, "AzerGold" QSC beynəlxalq standartların tətbiqinə 2016-cı ildən başlayıb. Səhmdar cəmiyyət fəaliyyətinin beynəlxalq idarəetmə standartlarına uyğun qurulması, o

cümlədən qanunların və normativ sənədlərin tətbiqi, kadrların yetişdirilməsi, işə təhsal olunan məhsulların rəqəbatə davamlılığının artırılması, sağlamlıq şəraitinin yaradılması, təbii ehtiyatlara zərərli tullantıların mənfii təsirinə azaldılması və digər meyarlara əsasən

gözlənilən nəticələrə nail olub.

Adıçkilən beynəlxalq sertifikatların əldə olunması şirkətə fəaliyyətin beynəlxalq idarəetmə standartlarına uyğun qurulması, işə təhsal artması, beynəlxalq bazarlara çıxışın asanlaşması və ixrac potensialının artırılması kimi mühüm imkanlar yaradaraq müəssisənin daxili və xarici bazarda müsbət imicinin qorunub saxlanılmasına, idarəetmədə müasir metodların tətbiqinə, ətraf mühitin mühafizəsinə, əməyin təhlükəsizliyinə və bu sahələrdə görülən işlərin daha da mükəmməlləşdirilməsinə təkan verəcək. Cəmiyyətin fəaliyyət sahəsinə uyğun olaraq, gələcəkdə digər beynəlxalq standartların da tətbiqi nəzərdə tutulur.

"Azərbaycan"

"Təmiz Şəhər" ASC beynəlxalq sərgidə iştirak edib

"Təmiz Şəhər" ASC-nin ekoloji mühitin qorunması sahəsində gördüyü işlər 13-15 noyabr tarixlərində Bakı Ekspo Mərkəzində keçirilən "Caspian Ecology" 10-cu Beynəlxalq Ətraf Mühiti Sərgisində nümayiş olunub.

İştirakçılar tullantıların çeşidlərə ayrılmaqla təkrar emalə yöndəldilməsi, tullantı kütləsinin yandırılması ilə elektrik enerjisinin əldə olunması prosesləri, Abşeron göllərinin kompleks bərpası layihəsi çərçivəsində həyata keçiril-

ən tədbirləri əks etdirən informativ materiallarla, sosial layihələrlə tanış olublar.

Sərgidə 10 ölkədən 60 şirkətin nümayəndəsi iştirak edib.

"Azərbaycan"

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının nümayəndələri bölgələrdə vətəndaşları qəbul ediblər

Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (ASC) sədri Əhməd Əhmədov noyabrın 15-də Balakan şəhərində vətəndaşlarla görüşüb.

Rayon suvarma sistemləri idarəsinin inzibati binasında keçirilən qəbulda Balakan rayonundan olan vətəndaşların müraciətləri dinlənib.

Müraciətlər əsasən suvarma suyunun tələbatının ödənilməsi, yeni subarizasiya quyularının qazılması, sel sularına qarşı mühafizə bəndlərinin tikilməsi, suvarma kanallarının beton üzlüyə alınması, həmçinin cəmiyyətinin səlahiyyətlərinə aid olmayan müxtəlif məsələlərə əhatə edib.

Qəbul zamanı hər bir vətəndaşın müraciəti ASC-nin sədri Əhməd Əhmədov tərəfindən diqqətlə dinlənib, qaldırılan məsələlərin bir qismi yerində həll olunub. Digər müraciətlər üzrə cəmiyyətin məsul işçilərinə müvafiq tapşırıqlar verilib. Araşdırılmasına ehtiyac olan müraciətlər nəzərə götürülüb.

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin noyabr ayında şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, həmin gün Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-nin sədr müavini Zakir Quliyev Qax rayonunda, Rafiq Aslanov isə Zaqatalada vətəndaşları qəbul edib, onların müraciətlərinə diqqətini diqqətli dinləyiblər.

Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru Zakir Qaralov noyabrın 15-də Abşeron Rayon Prokurorluğunun inzibati binasında Abşeron, Zəngilan və Şuşa rayonlarından olan vətəndaşları qəbul edib.

Baş Prokurorluğun məsul əməkdaşlarının, habelə əlaqədar təbə prokurorların iştirakı ilə keçirilən qəbulda Zakir Qaralov bölgədə yaşayan 18 vətəndaşın müraciətini dinləyərək, qaldırılan məsələlərin qanunauyğun və operativ şəkildə həll edilməsi üçün Baş Prokurorluğun əlaqədar struktur qurumlarının rəhbərlərinə və təbə rayon prokurorlarına müvafiq göstərişlər verib.

Vətəndaşların müraciətlərinin bir qismi yerində həllini tapıb. Digər müraciətlər isə araşdırılması üçün nəzərdə götürülüb.

Noyabrın 15-də Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar naziri Ramin Quluzadə Lənkəran şəhərində, nazirin birinci müavini Əli Abdullayev Astara rayonunda vətəndaşlarla görüşüb.

Nazir Lənkəran və Lerik, nazirin birinci müavini isə Astara sakinlərini qəbul edib.

Vətəndaşlar tərəfindən əsasən neqliyyat, telekommunikasiya, informasiya texnologiyaları və poçt rabitəsi ilə bağlı müraciətlər səndirilib.

Vətəndaş müraciətlərinin bir qismi yerində həll olunub, digərləri araşdırılması üçün nəzərdə götürülüb. Araşdırılması tələb olunan müraciətlərin mövcud qanunvericiliyin tələblərinə uyğun və operativ həlli ilə əlaqədar nazirliyin müvafiq qurumlarının rəhbərlərinə tapşırıqlar verilib.

Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin səlahiyyətlərinə aid olmayan məsələlərə bağlı isə vətəndaşlara müvafiq izahatlar verilib, onlara həmin müraciətlərin aidiyyəti strukturlara göndəriləcəyi bildirilib.

Noyabrın 15-də Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev Kürdəmir rayonunda vətəndaşlarla görüşüb.

Mədəniyyət nazirinin birinci müavini Vaqif Əliyev həmin gün Ağdam rayon Heydər Əliyev Mərkəzində (Quzanlı qəsəbəsi) Ağdam rayonundan, nazir müavini Rafiq Bayramov Ağcabədi Rayon Bayraq Muzeyində Ağcabədi və Laçın rayonlarından olan vətəndaşları qəbul ediblər.

Nazir Əbülfəs Qarayev Kürdəmir Heydər Əliyev Mərkəzində keçirdiyi qəbulda sakinlər tərəfindən Aşıq Yarıdıcılıq Mərkəzinin yaradılması, rayonun Siğirli kəndindəki Qaratəpə yaşayış yeri və qəbiristanlıq ərazisində arxeoloji qazıntı aparılması, elmi araşdırma işlərinin həyata keçirilməsi, kəndlərdə mədəniyyət mərkəzlərinin yaradılması, Heydər Əliyev Mərkəzində təmir işlərinin görülməsi ilə bağlı müraciətlər səslənib.

Qəbulda həmçinin böyük Azərbaycan sairi, mütəfəkkir İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi ilə bağlı hazırlanmış "Mən bu cahana sığmazam" tamaşasının Bakıda nümayiş olunması, muzeylər arasında təcrübə mübadiləsinin aparılması, kitabxanalarda yeni nəşrlərin verilməsi, rayonda kino mərkəzinin yaradılması, işlə təmin olunma barədə müraciətlər olub.

Noyabrın 15-də "Azərişiq" ASC-nin sədri vəzifəsini icra edən Vüqar Əhmədov Yardımlıda vətəndaşları qəbul edib.

Qəbulda Masallı və Yardımlıdan olan vətəndaşlar iştirak edib.

Əhalinin müraciətlərini dinləyən "Azərişiq" ASC-nin rəhbərliyi tərəfindən bütün məsələlərin qanunvericiliyə uyğun və operativ şəkildə həll edilməsi üçün cəmiyyətin əlaqədar struktur qurumlarının rəhbərlərinə və rayon elektrik şəbəkələrinin rəislərinə müvafiq göstərişlər verilib. Vətəndaşların müraciətlərinin əksəriyyəti yerində həllini tapıb. Araşdırma tələb edən müraciətlər nəzərə götürülüb və operativ həlli üçün icraya yöndəldilib. Qurumun fəaliyyət istiqamətinə aid olmayan müraciətlər isə qeydə alınaraq aidiyyəti üzrə göndəriləcəyi bildirilib.

Noyabrın 15-də Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi, general-leytenant Arzu Rəhimov Masallı şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində Yardımlı və Masallı, Xidmətin rəisi müavini Mayıl Şahverdiyev isə Cəlilabadda Biləsuvar və Cəlilabad rayonlarından olan vətəndaşları qəbul ediblər.

Qəbulda gələn vətəndaşların müraciətləri əsasən veteran adı və vəsiqəsinin verilməsi, müddətli heqiqi hərbi xidmətə çağırılan gənclərin ailə vəziyyəti ilə əlaqədar daha yaxın hərbi hissələrdə xidmət göstərmələri, qurumun müvafiq şöbə və bölmələrində işə və ya heqiqi hərbi xidmətə qəbul və digər məsələlərə bağlı olub.

Qəbul zamanı qaldırılan məsələlərin bir çoxu operativ surətdə yerində həll edilib.

“Əbədiyyət günəşi” məqalə müsabiqəsinin qalibləri mükafatlandırılıb

Noyabrın 15-də Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində “Əbədiyyət günəşi” adlı məqalə müsabiqəsinin qaliblərinin mükafatlandırılması mərasimi olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, “Nəsimi ili” çərçivəsində dahi şairin 650 illiyi münasibətilə reallaşan müsabiqə “Kaspi” qəzetinin layihəsi əsasında “Kaspi” Təhsil Şirkətinin dəstəyi ilə təşkil edilmişdir.

Tədbir çərçivəsində “Kaspi nəşrləri” seriyasından olan iki kitabın - redaktoru filologiya elmləri doktoru Sona Valiyeva olan “Əbədiyyət günəşi” və müəllifi Əkrəm Əhmədov olan “Nəsimi dünyası” adlı kitabların təqdimatı da keçirilib.

Azərbaycan Mətbuat Şurasının sədri, Milli Məclisin deputatı Əflatun Amaşov çıxış edərək müsabiqənin əhəmiyyətindən söz açıb. Bu il dahi Azərbaycan şairi və müfəkkiri İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin ölkəmizdə təntənəli şəkildə qeyd edildiyini deyən Ə.Amaşov bildirib ki, Nəsimi xalqımızın ümumşəxsi mədəniyyətinə bəxş etdiyi güdrəli söz ustalarıdır. Nəsimi dünyası poeziyasının ən kamal nümunələri sırasında diqqətləyiq yer tutan əsərlərində daim insanın özəmətinə, insanı məhəbbət və şəxsiyyətin azadlığını tərənnüm edib.

“Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə bağlı

görkəmli şairin 650 illiyi ölkədə daxildir və ölkədən kənar da çoxsaylı tədbirlər qeyd edilib, Moskvada, Kiyevdə Nəsiminin abidəsi ucaldılıb. Həmçinin şairin xatirəsinə həsr edilən müxtəlif müsabiqələr təşkil olunub. Belə müsabiqələrdən biri də “Əbədiyyət günəşi” adlı məqalə müsabiqəsidir. Bu müsabiqəyə 60 yazı göndərilib. Münsiflər heyəti tərəfindən üç yerin qalibi müəyyənləşib, səkkiz iştirakçı isə həvəsləndirici mükafata layiq görülmüşdür, - deyən Ə.Amaşov söyləyib.

“Kaspi nəşrləri” seriyasının rəhbəri, filologiya elmləri doktoru Sona Valiyeva vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin 2019-cu ili “Nəsimi ili” elan etməsi haqqında sərəncamı Azərbaycanın dünyəvi, beşəri ideyalarla yaşayan ölkə olduğunu bir daha sübut etdi. Çünki Nəsimi ideyaları ilə yaşamaq dünyanı vahid vətən kimi qəbul etməkdir, göz üzünü böyük bir çətin sanmaq, yer üzünü hüdudsuz bir meydan hesab etməkdir. S.Valiyeva söyləyib ki, “Nəsimi ili” xalqımıza sarsılmaz Nəsimi ruhu əslayır. Ənənəvi olaraq ölkəmizdə Nəsimi şeiri, incəsənət və mədəniyyət festivalı keçirilir, ədibin yaradıcılığına həsr edilən müxtəlif təyinatlı müsabiqələr reallaşır. İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinin qeyd edilməsi haqqında ölkə başçısının müvafiq sərəncamı ədiblə bağlı görülməkdə

olan işlərin həyata keçirilməsi üçün uğurlu və məqsədyönlü addım olub.

“Nəsimi yaradıcılığına ən böyük, dürüst qiymət verənlərdən biri Ümummilli Lider, Ulu Öndər Heydər Əliyev olub. Ulu Öndər hər zaman işləri ilə örnək olar, klassiklərimizə qayğısını əməli müstəvidə göstərirdi. Məhz Ümummilli Liderin təşəbbüsü ilə Nəsiminin 600 illiyi UNESCO-nun tədbirləri siyahısına daxil edilərək 1973-cü ildə beynəlxalq müstəvidə qeyd olunub. Heydər Əliyevin tapşırığı ilə Nəsiminin Hələbdəki mezan bərpa edilib, şairin portretini yaratmaq üçün beynəlxalq müsabiqə elan olunub, gözəl bir film ərsəyə gəlib. Dahi ədibinin böyük miqyasda təbliği, əsərlərinin dünya miqyasında çapı və ardıcıl tədqiqatı çəlb olunması da Ulu Öndərin qayğısı nəticəsində reallaşmışdır. Bütün bunlar tariximizin, ədəbi-mədəni həyatımızın səhifələrində Ulu Öndərin çoxsaylı silinməz izləridir.”

“Kaspi” Təhsil Şirkəti və “Kaspi” qəzetinin dəstək və təşəbbüsü ilə baş tutan “Əbədiyyət günəşi” müsabiqəsinin əhəmiyyətinə toxunan Sona Valiyeva diqqətə çatdırıb ki, müsabiqə bu il Nəsimi yaradıcılığına həsr edilmiş ilk məqalə müsabiqəsi olub. O, müsabiqədə iştirak edən hər kəsə təşəkkür edib, qaliblərə uğurlar arzulayıb.

Sonra müsabiqənin qalibləri mükafatlandırılıb.

İnflyasiya aşağı səviyyədə olaraq qalır

Dövlət Statistika Komitəsinin açıqladığı rəqəmlərə görə, cari ilin yanvar-oktyabr aylarında istehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,6, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatlarının qiymətləri 3,7, qeyri-ərzaq mallarının qiymətləri 1,2, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymətləri 0,2 faiz bahalaşmışdır.

Otən ay isə sentyabrın nisbətən istehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri 0,4, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatlarının qiymətləri 0,2, qeyri-ərzaq mallarının qiymətləri 0,1, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymətləri 0,9 faiz yüksəlmişdir.

Ay ərzində döyünün, unun, mal və qoyun etinin, təzə balığın, hissə verilmiş kolbasanın,

pendirin, yumurtanın, pomidorun və s.-nin qiyməti bahalaşmışdır, makaronun, suda bişmiş kolbasanın, kəsmiyn, xamanın, kərə, zeytun, gələxin qiymətləri, bir sıra meyvələrin və s.-nin qiymətləri isə ucuzlaşmışdır.

Qeyri-ərzaq mallarına gəldikdə, burada geyim və ayaqqabıların, mebel və ev əşyalarının, minik avtomobilləri üçün ehtiyat hissələrinin qiymətlərində bahalaşma, televizorların, kondisionerlərin, mobil telefonların, sementin və s.-nin qiymətlərində isə ucuzlaşma müşahidə olunmuşdur.

Keçən ay ödənişli xidmətlərdən də bəzilərinin qiymətlərində bahalaşma, bəzilərinə isə ucuzlaşma qeydə alınmışdır.

İran ezamiyyətindən geri döndən Ə.Şəkinski idarədəki sonuncu vəzifəsində bərpa olunur və 1969-cu ildə idarə SSRİ Neft Sənayesi Nazirliyinin “Azneftgeofizika” təstisində çəkilən andan onun müdiri vəzifəsinə təyinat alır.

Ölkənin neft sənayesi sistemində seysmik-keşfiyyat partiyalarının rəisi, kontorun baş mühəndisi və trest müdiri vəzifələrində çalışdığı illər ərzində Ə. Şəkinski-

16 Noyabr Beynəlxalq Tolerantlıq Günüdür

Bütün dinlərin harmoniyası Azərbaycandadır

Bu gün tolerantlıq günüdür... Demək, həm də azərbaycanlıq günüdür... Əbəs deyil ki, bu gün dünyada baş verən dini qarşıdurmalar, din adı altında həyata keçirilən terrorlar, irqi, milli, dini ayrı-seçkilik, dözümsüzlük fonunda Azərbaycanda minillərdir var olan tolerantlıq bütün bəşəriyyətə nümunə göstərilir, həm də on mötəbər tribunalardan, ən ali dini rəhbərlər səviyyəsində...

“Azərbaycanda keçirilən dinlərarası görüşləri xatırlamaq istəyirəm. Burada dinlərin yarada biləcəyi harmoniyasını hiss etdim. Yalnız bir yol var - hər kəsə görə dua etmək və hər kəsə ünsiyyət qurmaq, milli nəzərə çevirmək, niyyət edildiyi zaman səvmək, təhqir edildiyi zaman bağışlamaq, dünya ilə harmoniyada yaşamaq...”

Bu fikirləri öten il Roma papası Fransisk Vatikanda Qafqaz dağ yəhudilərindən ibarət nümayəndə heyətini qəbul etdiyi zaman səsləndirmişdi...

Bəşəriyyətə örnək milli-mənəvi dəyərlərimizin özəlliyi, unikalığı ondadır ki, əsrlər boyu müxtəlif dinlərin, xalqların nümayəndələri Azərbaycanda bir ailə kimi sülh, əmin-amanlıq, mehribanlıq şəraitində yaşayıblar. Bunu ölkəmizdə mövcud olan və müxtəlif inanclarla məxsus tarixi, dini abidələr əyani sübut edir. Məsələn, tarixdə ilk din olan Zərdüştiyyə qədim atəşpərəstlik məbədi Bakıda, Qafqazın ən qədim kilsələrindən biri - Qafqaz Albaniyası kilsəsi Şəki yaxınlığında və müsəlman ələminin ən qe-

dim ibadətqahlarından biri olan, 743-cü ildə tikilmiş məscid Şamaxıda yerləşir. Bunlar Azərbaycanın bütün dinlərin, inancların qovuşduğu bir məkan olmasına əyani nümunədir.

Azərbaycan artıq tolerantlıqdan multikulturalizm səviyyəsinə qalxıb

Hazırda ölkəmizdə 2250 məscid, 14 kilsə, 7 sinaqoq, 942 dini qurum, 748 ziyarətqah fəaliyyət göstərir. Ölkədə xristian pravoslav kilsəsinin fəaliyyətinin bərpası, Bakıda katolik kilsəsinin inşa olunması Azərbaycanda dini müxtəlifliyin və fərqliyyə insanları tolerant münasibətinin bariz nümunəsidir.

Bu bir faktdır ki, Azərbaycanda var olmuş və indi də bu ali dəyərləri özündə ehtiva edən dini mənşərə dünyanın başqa heç bir ölkəsində yoxdur. Bunu illərdir Azərbaycanda yaşayan xalqların, etnik qrupların, dini icmaların nümayəndələri də vurğulayırlar.

Dini həyatın əsası tolerantlıqdır, amma Azərbaycan artıq tolerantlıqdan multikulturalizm səviyyəsinə qalxıb. Dini dözümlülük, insanların inanclarına humanist yanaşma xalqımızın təbiətinə xas insənəpərəliyindən, xoş mərəmindən irəli gəlir. Və bu dəyərlər ənənə nəsillərdən nəsillərə ötürülürək bu gün də mənəvi sərəvət kimi qorunub saxlanılır. İnsanlar mənsub olduqları dinə aid ayinləri məscidlərlə yanaşı, fəaliyyət göstərən sinaqoqlar və kilsələrdə də sərbəst şəkildə icra edirlər. Müqəddəs bayramların digər dinlərin

nümayəndələri ilə birlikdə qeyd edirlər, toy, yas mərasimlərində qaynayıb-qarşıp, bir-birinə dayaqlanırlar...

Vətənimiz Azərbaycanın keşiyini birlikdə çəkirlər...

Məscidlər, kilsələr, sinaqoqlar...

Azərbaycanda tarixən bərqərar olmuş tolerant cəmiyyət, multikultural dəyərlər, milli və dini sahiliində yol verilməməsi burada məskunlaşmış yəhudilərə də öz varlığını qoruyub saxlamağa əlverişli imkan yaradıb. Quba İsraildən kənar yəhudilərin ən sıx məskunlaşdığı şəhərdir. Buradakı Qırımtzi Qəsəbə adlanan yaşayış məskəni isə bütün post-sovet məkanında dağ yəhudilərinin yığcam yaşadıqları yeganə məkandır.

Qırımtzi Qəsəbədə çayın bir sahilində sinaqoqlar, o biri sahilində məscidlər fəaliyyət göstərir ki, təkcə bu faktın özü Azərbaycanda tolerantlıq ənənələrinin hansı səviyyədə olduğunu təsdiqləyir.

Ölkəmizdə dövlət qayğısı ilə ehtiva olunan əsaslı qədim xalqlardan biri də Qəbələ rayonunun Nic qəsəbəsində yaşayan udilərdir. Dünyada udilərin sayı 10000-ə yaxındır ki, onların də təqribən 7000-i Azərbaycandadır. Əsrlər boyu azərbaycanlılarla udilər daim şəraitdə yanaşı yaşayıb, onların arasında daim dostluq əlaqələri və qarşılıqlı anlaşma mövcud olmuşdur. Prezident İlham Əliyevin göstərdiyi diqqət və qayğı sayəsində 2003-cü ildə Qafqazın ən qədim kilsələrindən olan Şəki rayonundakı Kiş

ma altında rahat, ləyaqətlə yaşaya bilərlər. Azərbaycan nənki ölkə daxilində etnoslararası, dinlərarası münasibətləri ən yüksək səviyyədə tənzimləyir, həm də dünyaya tolerantlıq və multikulturalizmin müstəqil modelini təqdim edir.

Bütün bunlarla yanaşı, hər il Azərbaycanda dini qurumlarla dövlət tərəfindən mütəmadi olaraq maliyyə yardımı da göstərilir. Bu il də Prezident Ehtiyat Fondundan Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinə 2 milyon manat, Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyası dini qurumuna və Bakı şəhəri Dağ yəhudiləri dini icmasına 350 min manat ayrılıb. Həmçinin Avropa yəhudilərinin Bakı dini icmasına, Azərbaycan Respublikasında Katolik Kilsəsinin Apostol Prefekturası dini qurumuna, Azərbaycan Respublikasının Alban-Udi xristian dini icmasının hər birinə 150 min manat, habelə digər qeyri-islam dini icmalarına maddi dəstək göstərilməsi üçün Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində olan Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fonduna 100 min manat ayrılıb.

Bəli, dini dözümlülük azərbaycançılığın təməli kəndür...

Tolerantlıq Azərbaycan xalqının əsli ləndir, kökündədir, genindədir...

Bu müdrik xalq ona düşməncilik edənlərə qarşı da həmişə tolerant yanaşır. İşğal olunan torpaqlarımızdakı dini ocaqların, məscidlərin, məzarlıqların dağıdılmasına baxmayaraq, bu gün də Bakının mərkəzində ermənilərin dini məbədi, məzarlıqları qorunub saxlanılır, onlara qarşı heç bir hörmətsizlik edilmir...

Tolerantlıq bu cür fəvqəlbəşər nümunəsinə dünyanın heç bir yerində rast gəlmək mümkün deyil...

Yasəmən MUSAJEVA, "Azərbaycan"

Geoloqlarımız

O, ölkəmizin geoloji xidmətinə 25 il fasiləsiz olaraq rəhbərlik etmişdir. Böyük əməli sahib, bacarıqlı təşkilatçı idi. Nəcib xüsusiyyətləri və ləyaqət rəmzi olan ömür yolu çoxlarına nümunə idi. Bu sonu görünməyən insan axımında, dünyadan köç edənlər içərisində az adam iz qoyub gedir. Unudulmaz Əkrəm Şəkinski isə özünə əbədi həyat qazanıb. O, heç kimo bənzəməyən keyfiyyətlərinə, yüksək zıyalılığına görə böyük hörmət və nüfuz malik idi. Görkəmli geoloq Əkrəm Şəkinski anadan olmasından 90 il ötür.

nin rəhbərliyi və bilavasitə iştirakı ilə quruda və dənizdə bir sıra perspektivli neft-qaz strukturları (quruda Kürsəngi, Qarabağlı, Muradxanlı; dənizdə Bulla-dəniz, Bahar, "28 Aprel", Livanov, Qubkin strukturları və başqaları) aşkar edilir, dərin keşfiyyat qazma işləri aparılması üçün təhvil verilir. Xüsusi qeyd etmək yerinə düşər ki, adları çəkilən strukturların bir qismi sonradan Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin

ri polimetall filizlərinin sənaye ehtiyatlarının təsdiq edilməsi respublikamızın şimal-qərb bölgəsində əlvan metallurjiyanın yüksək inkişafı üçün əsaslandırma tədbirləri emalı təbiətin mühafizəsi tədbirlərinə riayət olunmaqla respublikamızın özümdə nəzərdə tutulmuşdur.

1983-1990-cı illər ərzində ölkəmizin geoloji xidməti

sosial, ekoloji və digər bu kimi problemlərinin həlli ilə bağlı məsələlər həmişə Əkrəm Şəkinskiyə diqqət mərkəzində olmuşdur. Buraya, ilk növbədə, yüksəkkeyfiyyətli yeraltı şirin və müalicəvi mineral su ehtiyatlarının aşkar edilməsi, Bakı şəhərinin su təminatının əsaslandırılması, iqtisadiyyat üçün daim təhlükə mənbəyi olan ekzogen geoloji proseslərin - sürüşmələr, torpaq eroziyası və s. aşkarlanaraq öyrənilməsi, binaların zirzəmirində subasma ilə mübarizəyə dair təkliflərin verilməsi, ölkə paytaxtının sanitariya-ekoloji şəraitinin yaxşılaşdırılması və başqa bu kimi məsələlər aid idi.

Əkrəm müəllimin rəhbərliyi altında keşf edilərək təsdiq edilmiş sutkada 14 milyon kubmetrdən artıq yeraltı şirin su ehtiyatları ölkə əhalisinin içməli və təsərrüfat təyinatlı suya olan tələbatını tamamilə ödəməklə yanaşı, ələcə də böyük həcməldə suvarma işlərində də istifadə olunur.

yən 100-ə yaxın radioaktiv çirkənləmə mənbələri aşkar olunaraq müəyyən qaydada ləğv edilmişdir.

Ə.Şəkinski bir sıra dövlət və hökumət komissiyalarının üzvü idi.

Sovet İttifaqı nümayəndə heyətinin tərkibində o, 1989-cu ildə ABŞ-ın Vaşinqton şəhərində keçirilmiş XXVIII Umumdünya Geoloji Konqresin işində fəal iştirak etmişdir.

Əkrəm müəllim X və XI çağırış Azərbaycan SSR Ali Sovetinin deputatı kimi respublika rayonlarının, ilk növbədə, Şəki rayonunun iqtisadi və sosial inkişafı naminə mövcud imkanlarını, bilik və bacarığını əsirgəməmişdir.

Ozünə və həmkarlarına qarşı həmişə yüksək tələbkarlıq və həssaslıq ilə seçilən, bütün fəaliyyəti boyu dövlətin milli maraqlarını üstün tutan Ə.Şəkinski elmi-istehsalat və ictimai fəaliyyəti yüksək dövlət mükafatlarına layiq görülmüşdür. O, "Qırımtzi Örnək Bayrağı" və "Şərəf Nişanı" ordenləri və iki medalla, respublika Ali Sovetinin Fəxri Fərmanı ilə təltif edilmişdir.

Çoxillik məhsuldar işinə, ölkə iqtisadiyyatının mineral-xammal bazasının inkişafındakı xidmətlərinə görə "Azərbaycan SSR-in Örnək geoloqu" və "SSRİ Yer təknin Fəxri Keşfiyyatçısı" fəxri adlarını almışdır.

Müxtəlif fədalı qazıntı yataqlarının aşkar olunması, onların keşfiyyatı və ehtiyatlarının təsdiq edilməsindəki xidmətlərinə görə Ə.Şəkinski SSRİ Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sərgisinin iki qızıl və iki bürünc medalını almışdır.

O, iki dəfə - Kürsəngi neft-qaz yatağının aşkar olunması və keşfiyyatına, Bina-Hövsən və Neftçala yodlu-bromlu su yataqlarının aşkar edilməsinə, keşfiyyatına və sənaye məniməsinəməsi üçün təhvil verilməsinə görə "Yatığın ilk açanı" diplomu və fəxri nişanına layiq görülmüşdür.

Amansız ölüm onu iş başında - qardaş Türkiyə Cümhuriyyətinin İstanbul şəhərində xidməti ezamiyyətdə iken haqlamışdır. Əkrəm Şəkinski 1998-ci il iyun ayının 25-də həyatla əbədi olaraq vıdalaşdı. O, Bakıda Fəxri xiyabanda dəfn edilmişdir.

Şüurlu həyatını bütövlükdə Vətənə və xalqına sədəqətli xidmətə həsr etmiş qayğıkeş ailə başçısı, tələbkar və həssas rəhbər Əkrəm Məmməd-Emin oğlu Şəkinski öz xatirəsi onun tanıyanların, həmkarlarının və doğmalarının qəlbində həmişə yaşayır!

Şərəf və ləyaqət rəmzi olan həyat yolu

Əkrəm Şəkinski geoloji-keşfiyyat istehsalına rəhbərliyi dövründə onlarla müxtəlif növ qeyri-filiz xammal və inşaat materialı yataqları keşf edilərək müəyyən edilmiş qaydada sənaye istifadəsinə təhvil verilməmişdir. Bu müddət ərzində respublika iqtisadiyyatının bir çox sahələrinin davamlı inkişafını təmin etmək itiqadına malik zəngin mineral-xammal bazası yaradılmışdır. Keşf olunan sənaye ehtiyatları təsdiq edilmiş yataqların əsasında çoxsaylı inşaat materialı istehsalı kombinatları, tikinti daşı, bentonit gil, alüminium oksidi istehsalı üçün mexanikləşdirilmiş xammal karxanaları, Yeni Neftçala və Bakı Yod zavodları və texnoloji proseslərinə mineral-xammal ehtiyatlarından istifadəyə əsaslanan bir çox müəssisə fəaliyyət göstərirdi.

Bakı şəhəri və ümumiyyətlə respublika əhalisinin

Akif QULİYEV, mühəndis-geoloq, elm və texnika sahəsində SSRİ Nazirlər Soveti mükafatı laureatı

16 Noyabr Beynəlxalq Tolerantlıq Günüdür

Bütün dinlərin harmoniyası Azərbaycandadır

məbədi, 2006-cı ildə isə Qəbələ rayonunun Nic qəsəbəsində yerləşən 3 xristian məbədinin biri - Müqəddəs Yelisey adına Çotarı kilsəsi bərpa edilib.

Ölkəmizdə tatlar, talışlar, kürdlər, malakanlar, ingiloylar, saxurlar, avarlar, ləzgilər kimi bir çox etnik qruplar da yaşayır. Onlar özlərini Azərbaycan xalqı sayırlar da, hər bir qrup özünəməxsus fərqli mədəniyyətin elementlərini qoruyub saxlayır.

Azərbaycanın multikulturalizm və tolerantlıq kimi bəşəri dəyərlərə münasibəti yüksəkdir

Azərbaycanın multikulturalizm, tolerantlıq kimi bəşəri dəyərlərə münasibəti beynəlxalq səviyyədə təşəbbüslərdə də praktik müstəvidə özünü göstərir. Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və əzmkar fəaliyyəti nəticəsində tarix boyu sivilizasiyaların və mədəniyyətlərin qovşağında yerləşən ölkəmizin Şərqlə Qərb arasında körpü rolunu oynaması daha böyük aktualıq kəsb etmişdir. Heydər Əliyev Fondunun bütün dünyaya xüsusi diqqət göstərməsi, Luvr muzeyində İslam mədəniyyəti bölməsinin təşkilində, yəhudi uşaqlar üçün təhsil imkanlarının yaradılmasında, Strasburq və Fransanın digər regionlarındakı kilsələrin təmirində yaxından iştirakı yəhudi ictimaiyyətinə Azərbaycanın dəyərləri töhfəsi kimi qiymətləndirilir.

Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi irimiqyaslı layihələrdən olan Ro-

ma altında rahat, ləyaqətlə yaşaya bilərlər. Azərbaycan nənki ölkə daxilində etnoslararası, dinlərarası münasibətləri ən yüksək səviyyədə tənzimləyir, həm də dünyaya tolerantlıq və multikulturalizmin müstəqil modelini təqdim edir.

Bütün bunlarla yanaşı, hər il Azərbaycanda dini qurumlarla dövlət tərəfindən mütəmadi olaraq maliyyə yardımı da göstərilir. Bu il də Prezident Ehtiyat Fondundan Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinə 2 milyon manat, Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyası dini qurumuna və Bakı şəhəri Dağ yəhudiləri dini icmasına 350 min manat ayrılıb. Həmçinin Avropa yəhudilərinin Bakı dini icmasına, Azərbaycan Respublikasında Katolik Kilsəsinin Apostol Prefekturası dini qurumuna, Azərbaycan Respublikasının Alban-Udi xristian dini icmasının hər birinə 150 min manat, habelə digər qeyri-islam dini icmalarına maddi dəstək göstərilməsi üçün Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində olan Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fonduna 100 min manat ayrılıb.

Bəli, dini dözümlülük azərbaycançılığın təməli kəndür...

Tolerantlıq Azərbaycan xalqının əsli ləndir, kökündədir, genindədir...

Bu müdrik xalq ona düşməncilik edənlərə qarşı da həmişə tolerant yanaşır. İşğal olunan torpaqlarımızdakı dini ocaqların, məscidlərin, məzarlıqların dağıdılmasına baxmayaraq, bu gün də Bakının mərkəzində ermənilərin dini məbədi, məzarlıqları qorunub saxlanılır, onlara qarşı heç bir hörmətsizlik edilmir...

Tolerantlıq bu cür fəvqəlbəşər nümunəsinə dünyanın heç bir yerində rast gəlmək mümkün deyil...

Yasəmən MUSAJEVA, "Azərbaycan"

Təbiətin payız sehiri

Foto Ferhan BAĞIROVUNDUR

Erməni deputatlar Vaşinqtonda sual atəsinə tutulublar

Noyabrın 14-də Vaşinqtondakı Alman Marsal Fondunda keçirilən və ABŞ-da səfərdə olan Ermənistan parlamenti spikerinin müavini Vahe Enfiqyanın, Lilit Makuntsun (Pasiyanın "Mənim addımın" alyansının rəhbəri), Edmon Marukyanın və Tatevik Hayrapetyanın çıxış etdikləri "Ermənistan-da məxəri inqilabın vadiləri: demokratik islahatların irəli aparılması və ABŞ ilə strateji əməkdaşlığın gücləndirilməsi" adlı tədbir erməni parlamentarilər üçün uğursuzluqla nəticələndi. Ermənistanın yeni hökumətinin təbliğinə yönələn bu tədbirə bir neçə həftə hazırlıq görülsə də, iclasa cəmi 13-14 nəfər qatılıb. Bu, bir daha Ermənistanın "islahat" iddialarına ABŞ tərəfindən skeptik yanaşmanı nümayiş etdirir. Bununla yanaşı, Türkiyə Prezidentinin ABŞ-a səfəri erməni deputatlarının bu səfərinə kölgə qoyub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə çıxış edən erməni deputatlar iddia olunan "demokratik islahatlar"ın mahiyyəti məsələsinə aydınlıq gətirməyib, iqtisadiyyatın gücləndirilməsi və Ermənistan əhalisinin rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində Pa-

sinyan hakimiyyətinin hansı işlər gördüyü barədə suallara cavab verməyiblər. Erməni parlamentarilər "məxəri inqilab" adlandırılan prosesin xarici siyasətdə dəyişikliyə səbəb olmayacağı barədə tezi təkrarlayıblar. Onlar ABŞ-la strateji dialoqa başladıklarını qeyd etsələr də, bu dialoqun hansı məzmununa malik olduğu ilə bağlı sualın cavablandırılmasında çətinlik çəkiblər.

"Ermənistanın sülh saylarına sadıq olduğu" və "Ermənistan və Azərbaycan ilə yanaşı, "Dağlıq Qarabağ əhalisi"ne sərf edən hallı yolunun tapılmasına çağırış" a dair Pasiyanın hakimiyyətinin mövqeyini təkrarlanması qarşılığında Azərbaycan diplomatı tərəfindən verilən sual erməni parlamentarilər arasında çətinlik yaradıb. Belə ki, onlar Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən 750 mindən çox əhəlinin qovulması, eləcə də məcburi köçkünlərin geri qayıtması və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində bölgənin gələcək statusunun müəyyənləşdirilməsi barədə münaqişənin həlli mexanizmi kontekstində "Dağlıq Qarabağ əhalisi" anlamının hansı mənəni ifadə etməsi, habelə bir qonşu ölkənin ara-

zisinin işğalının, digərinə (Türkiyə) qarşı isə ərazi iddialarının Ermənistanın "demokratik və islahatçı" siyasətinə nə dərəcədə uyğun gəlməsi ilə bağlı suallara cavab verməyiblər.

Bununla yanaşı, tədbirdə Ermənistanın ABŞ-ın maliyyə dəstəyi ilə tikdiyi bioloji laboratoriyalara Rusiyanın girişinə icazə verilməsinin ABŞ tərəfinə necə izah olunduğu və Ermənistanın Rusiya bazasının saxlanması hansı məqsədlərə xidmət etdiyi ilə bağlı Azərbaycan əsilli jurnalist Rafiq Qurbanzadə tərəfindən verilən suallar erməni deputatların narahatlığına səbəb olub. Bundan əlavə, erməni parlamentarilər digər iştirakçıların Ermənistanı məhkəmə islahatlarının müddəti, Suriyaya missiya göndərməsinin səbəbləri, ABŞ ilə əməkdaşlığın məzmununun nədən ibarət olduğu barədə suallara olduqca səthi cavablar verməklə kifayətləniblər.

Bələklilik, erməni parlamentarilərin çıxışları Ermənistanı iddia edilən "islahatlar"la bağlı məlumat kasadlığı ilə yanaşı, ünvanlanan suallara əsas-sız və səthi cavab vermələri ilə yadda qalıb.

Ölkəmizi tanıyaq

Qusar və Qubanın görməli yerlərini gəziblər

"Ölkəmizi tanıyaq" devisi ilə keçirilən maarifləndirici tur-aksiya çərçivəsində 400-dən çox məktəbli Azərbaycanın şimal qapısı sayılan Qusar və qədim Quba ilə tanış olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, noyabrın 15-də Gəncə, Şirvan, Şuşa, Laçın, Xocavənd, Cəbrayıl, Zəngilan və Qubadlı ümumtəhsil məktəblərinin yuxarı sinif şagirdləri Qusar rayonunun görməli yerlərini gəziblər.

Məktəblilər Qusar şəhərinin girişindəki Bayraq Meydanında qarşılanıblar. Onlara rayon haqqında ətraflı məlumat verilib. Bildirilib ki, Qusar rayonu təkcə təbii gözəllikləri ilə deyil, həm də qədim mədəniyyət abidələri, sənətkarlıq nümunələri ilə də məşhurdur. Yaxda göz oxşayan meşələr, qışda qara bürünmüş dağ və dərələr buraya gələnləri diqqətini cəlb edir.

Sonra tur-aksiya iştirakçıları "Şahdağ" Turizm Mərkəzi ilə tanış olublar. Məktəblilərə buradakı hotellər və müxtəlif xidmətlər barədə ətraflı məlumatlar verilib. Tur-aksiya iştirakçıları mərkəzin xidmətlərindən pulsuz yararlanmaq imkanı qazanıblar.

Məktəblilər günün ikinci yarısında Həzrət Cənab Şeyx Cüneyd türbəsinə ziyarət edib, şəhərdəki Heydər Əliyev Mərkəzində Ulu Öndərin zəngin irsini və çoxşaxəli fəaliyyətini əks etdirən fotoşəkillərə baxıblar.

Daha sonra şagirdlər Qusar Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinə, Olimpiya İdman Kompleksinə və rəsm qalereyasına ekskursiya ediblər.

Sumqayıt, Mingəçevir, Yevlax, Naf-talan, Kəlbəcər və Xocalı məktəblərinin şagirdləri isə Qubanın görməli yerlərini gəziblər.

Qədim Qubaya ekskursiya dağ yəhudilərinin yığcam yaşadıqları Qırmızı qəsəbədə başlayıb. Şagirdlər qəsəbədə salınan Heydər Əliyev parkını gəzib, Qudyalçayın üzərindəki Tağlı körpü ilə tanış olublar.

Qəsəbədəki sınaqoqla tanışlıq zamanı şagirdlərin diqqətinə çatdırılıb ki,

uzun illərdə buradakı yəhudilər azərbaycanlılarla birlikdə sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşayıblar. Dağ yəhudilərinin Quba ərazisində yığcam şəkildə məskunlaşmasının tarixi XVIII əsrin ortalarına təsadüf edir. Quba xanlığına Fətəli xanın rəhbərlik etdiyi dövrlərdə bütün ətraf ərazilərdə yaşayan yəhudilər buraya köçməyə başlayıblar. Həmin vaxt salınan yəhudi məhəllələrində 10-dan çox sınaqoq inşa olunub.

Zəngin memarlıq üslubuna malik Cümə məscidi ilə tanışlıq zamanı məktəblilərin diqqətinə çatdırılıb ki, məscid 1802-ci ildə tikilib. Bu məscid təkcə Qubada deyil, şimal-şərqi Azərbaycanda ən qədim dini mərkəzlərdən biridir.

Tur-aksiya iştirakçıları şəhərdə fəaliyyət göstərən "Azərbaycan" ASC-nin Quba filialında xalça toxunması prosesini də izləyiblər.

Quba Soyqırımı Memorial Kompleksini ziyarət zamanı tur-aksiyanın iştirakçıları ermənilərin törətdikləri soyqırımı haqqında ətraflı məlumatlandırılıb.

Bildirilib ki, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə yaradılan Quba Soyqırımı

Memorial Kompleksi 2013-cü il sentyabrın 18-də açılıb. Kompleksdə XX əsrin əvvəllərində Quba şəhərinin müxtəlif ərazilərində qoyulmuş, o zaman burada aparılan tikinti-quruculuq işləri, əhalinin həyat tərzi haqqında fotolar var. Burada quraşdırılmış sensor ekranlı monitorinq xüsusi xəritədə ermənilərin ötən əsrdə xalqımıza qarşı respublikamızın müxtəlif bölgələrində həyata keçirdikləri soyqırımı aktları barədə bir neçə dildə məlumat əldə etmək mümkündür.

Daha sonra məktəblilər Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyindəki "ABAD" (Ailə Biznesinə Asan Dəstək) publik hüquqi şəxsin Quba şəhərindəki "ABAD Factory" İstehsalat Kompleksi ilə yaxından tanış olublar.

Günün ikinci yarısında məktəblilər Quba rayonu ərazisində, Xınalıq yolu üzərindəki dağ şaləsinə ekskursiya ediblər.

Tur-aksiya iştirakçıları, həmçinin "Quba Palace" mehmanxana kompleksində və buradakı qolf klubunda da olublar.

Beynəlxalq aləm

Fransa polisi zavodu mühasirəyə alan "sarı jilet"ləri dağıtdı

Fransa polisi ölkənin qərbində yerləşən "Yara" gübrə istehsalı şirkətinin zavodunu mühasirəyə almış "sarı jilet"li nümayişçiləri dağıdarkerən gözyaşadıcı qazdan istifadə etmişdir. Bu barədə "France Bleu" radiostansiyası xəbər verir.

sonra hadisə yerinə gələn polisin xüsusi təyinatlıları tezliklə nümayişçiləri sıxışdırıblar. Asayış keşikçiləri bir neçə dəfə gözyaşadıcı qazdan istifadə etmişlər.

"Yara" zavodunda insan üçün təhlükəli maddələr mövcuddur. Son bir həftə ərzində yerli KİV Luara çayına böyük miqdarda fosfor və digər kimyəvi maddələrin atıldığını xəbər vermişdir. Prokurorluq ötən ildən bəri bu faktları araşdırmaq üçün yoxlama aparır. Lakin təhqiqatın nəticələri hələ də ictimaiyyətə açıqlanmamışdır.

Venesiyada fəvqəladə vəziyyət elan olundu

İtaliya hökuməti Venesiyada görünməmiş daşqın üzündən fəvqəladə vəziyyət rejimi tətbiq etmişdir. Bu barədə Baş Nazir Cüzeppa Konte məlumat vermişdir.

Hökumətin başçısı qeyd etmişdir ki, şəhər və onun sakinlərinin əsas ehtiyaclarını qarşılamaq üçün 20 milyon avro ayrılmalıdır. O əlavə etmişdir ki, şəhərə dəymiş ziyanı hesablamaq hələ mümkün deyil.

Venesiyada suyun səviyyəsi normaldan 187 santimetr yuxarı qalxmışdır. Analoji hal yalnız 1966-cı ildə olmuşdur.

Daşqın zamanı şəhərin ən görməli yerlərindən birini - San-Marko meydanını, habelə Müqəddəs Mark kilsəsinin zirzəmisini su basmışdır.

Kontə vəd vermişdir ki, 2021-ci ildə Mose sisteminin yaradılması başa çatacaq və bununla Venesiya daşqından müdafiə olunacaq.

119 arakanlı qaçqın xilas edildi

Banqladəş sahil mühafizəsi xidmətinin kateqləri Myanmanın Arakan ştatından olan və Malayziyaya gedən 119 qaçqını xilas etmişdir. Bu barədə "Anadolu" agentliyi xəbər verir.

Sahil mühafizəsi Benqal körfəzindəki Sen-Marten adası sahillərindən yaxınlığında myanmalı qaçqınların fəlakətli vəziyyəti qayıqları aşkar etmişdir. Qayıqlarda 119 qaçqın arasında 58 qadın və 14 uşaq olmuşdur.

Banqladəşdəki Koks-Bazar düşərgəsində məskunlaşmış arakanlı qaçqınlar tez-tez Malayziya ərazisinə keçməyə cəhd edirlər. Sahil mühafizəsi son bir il ərzində 500-dən çox qaçqını saxlamışdır.

Kaliforniya məktəbində iki uşaq öldürüldü

ABŞ-ın Kaliforniya ştatının Santa-Klariya şəhər məktəbində 16 yaşlı yeniyetmə özü-özünü atəş açmışdır.

Atəş nəticəsində 16 yaşlı qız və 14 yaşlı oğlan həlak olmuşlar. Uğur nəfər güllə yarası ilə xəstəxanaya çatdırılmışdır. Yeniyetmə qurbanlarını güllələdikdən sonra intihar etməyə cəhd göstərmişdir. Hazırda o, ağır vəziyyətdə xəstəxanada müalicə olunur.

İdlibə 100-dən çox aviasiya zərbəsi endirilib

Son iki gündə Suriyanın İdlib əyalətində gərginliyin azaldılması zonasına 100-dən çox aviasiya zərbəsi endirilmişdir. Bu barədə BMT Təhlükəsizlik Şurasının iclasında beynəlxalq təşkilatın baş katibinin humanitar məsələlər üzrə müavini Mark Loukok məlumat vermişdir.

Loukokun dediyinə görə, zonanın cənub və qərb hissələrinin havadan zərbələrə və artilleriya atəşinə məruz qalması nəticəsində xeyli dinc sakin həlak olmuş və yaralanmışdır. Dörd tibbi müəssisə zərər dəymişdir. O əlavə etmişdir ki, Suriyanın dinc sakinləri həm də "Şam

azadlıq təşkilatı" terrorçu təşkilatı silahlılarının təzyiqinə məruz qalırlar.

Sonra diqqəti Suriyanın şimal-şərqində yaranmış vəziyyətə cəlb edən Loukok bildirmişdir ki, Türkiyənin ABŞ və Rusiya ilə razılaşmalarından sonra ölkənin bu hissəsində gərginliyin səviyyəsi azalmışdır. Eyni zamanda Rəes Ə-Eyn və Təi-Əbyad rayonlarında toqquşmalar baş verir.

BMT nümayəndəsinin dediyinə görə, dinc sakinlərin böyük bir hissəsi, təxminən 200 min nəfər ev-əşiyinə qayıtmağa başlayır. Türkiyə humanitar əməliyyatlarına dəstək vermiş, su və elektrik təchizatı sistemini bərpa etmişdir.

DSX: "Sərhədboyu ərazilərdə gizlədilmiş odlu silahlar aşkarlanaraq götürülüb"

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) sərhədlərimizin etibarlı mühafizəsi və dövlət sərhədində rejim qaydalarını riayət olunması istiqamətində həyata keçirdiyi əməliyyat-axtarış və qoşun tədbirləri nəticəsində sərhədboyu ərazilərdə gizlədilmiş odlu silahlar aşkarlanıb.

Noyabrın 12-də Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının "Şəmkir" sərhəd dəstəsinin xidməti ərazisində Ağstafa rayonunun Sadıxlı kəndi yaxınlığında sərhəd zastavasının xidməti sahəsində yerləşən "Qarayazı" Dövlət Meşə Qorugunda kolları arasında gizlədilmiş 20 millimetrik ov tüfəngi, ona məxsus 9

patron aşkarlanıb. "Şəki" sərhəd dəstəsinin xidməti ərazisində Oğuz rayonunun Filfilli kəndi yaxınlığında kəndə məxsus 20 millimetrik ov tüfəngi, ona məxsus 9

de Qalaçay çayının sahilində qaya daşlarının altında gizlədilmiş istifadəyə yararlı 1960-cı il istehsalı olan "TOZ-8" markalı yivli silah aşkar edilərək götürülüb. Faktlar üzrə zəruri əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

"Azərbaycan"

Ermənistan silahlı qüvvələri atəşkəs rejimini 20 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan, snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 20 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ermənistan Respublikasının Noyembəryan rayonu-

nun Dovex kəndində və ədsiz yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Kəmərlı kəndində və ədsiz yüksəkliklərdə, Krasnoselsk rayonunun Cil kəndində və ədsiz yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Zamanlı kəndində və ədsiz yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Çiləbürt, Ağdam rayonunun Mərzilli, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli, Qorqan, Kürdlər kəndləri yaxınlığında, həmçinin Xocavənd rayonu ərazisindəki ədsiz yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Təhsil İşçiləri Azad Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev və Respublika Komitəsinin aparat işçiləri Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Aqiyə Naxçıvanlıya anası

SƏRİYYƏ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Kürdəmir Rayon Məhkəməsinin kollektivi Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin sədri

NAZİM TAĞIYEVİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclis Aparatının Vətəndaşların qəbulu və müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri İbrahim Yusifzadə və əməkdaşları Emil Tağıyev, Rüşət Məmmədov, Cavid İskəndərov, Samir Ələkbərov, Anar Vəliyev, Rauf Əliyev, Fuad Pirişev, Səid Müslümov və Səməh Xəlilova Milli Məclisin Maliyyə şöbəsinin müdiri Rəna Qurbanovaya anası

ÖDİLƏ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

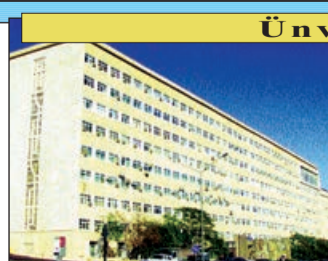
Azərbaycan Tibb Universitetinin I məmalıq və ginekologiya kafedrasının kollektivi Tamilla Axundovaya həyat yoldaşı

RASİM ƏNVƏR OĞLU MUSAYEVİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri, Məhəmməd pənahi, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail: secretary@azerbaijan-news.az az.reklam@mail.ru azerbaijan-news@mail.ru www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71, Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30, 538-97-96, Məsul katib - 539-43-23, Məsul katib müavini - 539-44-91, Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-84-41, 539-21-00, İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55, Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68, Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82, İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11, Fotoillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73, Kompüter mərkəzi - 538-20-87, Mühəssislik - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələndirilmiş, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda

sütyonlanlarla barabər, dərəcə üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılır

Gündəlik qəzet

Tiraj 8909
Sifariş 3826
Qiyməti 40 qəpik